

ΑΘΗΝΑΙΟΝ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Ἐκδιδόμενον δις τοῦ μηνός.

Μετὰ εἰκόνων

ΥΠΟ Π. ΜΑΤΑΡΑΣΚΑ.

ΠΕΡΙ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ.

(Ὅρα φύλλον Α΄ καὶ Β΄.)

Ἐκτός τῶν εἰκόνων τούτων ἐθεωροῦντο προσέτι ὡς ἔργα τοῦ Ἀπελλοῦ εἰκόνι τις Ἀντιγόνου τοῦ Βασιλέως, ὃν ἐζωγράφησε κατὰγραφα (de profil) ὡς ὄντα μονόρθυλμον, ὁ Νεοπτόλεμος μαχόμενος κατὰ τῶν Περσῶν ἔριππος, ὁ Ἀρχέλαος μετὰ τῆς θυγατρὸς καὶ συζύγου του, ὁ Ἡρακλῆς ἐκ τῶν ὀπισθεν ὀρώμενος, καὶ ἐστραμμένην ἔχων τὴν κεφαλὴν, καὶ τοῦ ὁποίου τὸ πρόσωπον, καὶ τοι μὴ ἀπηρητισμένον ἦτον οὕτω; ἐκφραστικόν, ὡς ἐὰν ἤθελεν ἐκτελεσθῆ διὰ τῆς ἀκριβεστέρᾳ λεπτότητος; τέλος τὸ ἀριστούργημα τοῦ ἡ Ἀναδυομένη Ἀφροδίτη, ἣτις ἀφιερωθεῖσα παρὰ τοῦ Αὐγούστου εἰς τὸν ναὸν τοῦ πατρὸς του Καίσαρος, καὶ ὑπὸ τῆς ὑγρασίας ἐλαφθεῖσα, δίκην λεπίδων κατέρρευσε· ὥστε ὁ Νέρων μετ' οὐ πολὺ, ἀπὸ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεώς του ἠναγκάσθη νὰ ἀντικαταστήσῃ αὐτὴν δι' ἄλλης ὑπὸ Δωροθέου γραφείσης.

Ὁ Ἀπελλῆς δὲ διατρίβων εἰς Κῶν τὴν πατρίδα του, ὡς νὰ προεμάντετε τὴν τύχην τῆς εἰκόνης του, ἐνησχολεῖτο εἰς δευτέρᾳ Ἀφροδίτῃ, ἣτις κατ' αὐτὸν ἐμελλε νὰ γίνῃ ἀνωτέρᾳ τῆς πρώτης; ἀλλὰ κατὰ τὸν χρόνον τῆς εἰς Κῶν διατρίβῆς του κατέλαβεν αὐτὸν ὁ θάνατος. Ἦσαν ἤδη εἰς πέρας ἡ κεφαλὴ καὶ τὸ στῆθος; τὰ δὲ λοιπὰ ἀπλῶς διαγεγραμμένα; ἀλλὰ πᾶν τὸ

(Φυλλάδιον Α΄.)

ἐκ τοῦ ἔργου τούτου ὑπάρχον, ἐθεωρήθη ὁμοφώνως τόσον θαυμάσιον, ὥστε οὐδεὶς τῶν ζωγράφων ἐτόλμησε νὰ ἀνταδελφῆ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ διακοπέντου ἀριστουργήματος.

Ὡς ὁ Ζεῦξις, οὕτω καὶ ὁ Ἀπελλῆς ἔσχε τὸν Παρθάσιον καὶ Τιμάνθην αὐτοῦ ὁ μὲν ὠνομάζετο Πρωτογένης ἐκ Καύνου, (α) ὁ δὲ Ἀριστείδης ἐκ Θηβῶν.

Ὁ Πρωτογένης πτωχὸς ἐπὶ μακρὸν καὶ ἀφηνῆς δυσαρροτούμενος ἀείποε διὰ τὰ ἔργα του καὶ ἀκαταπίυστως ἐπεξεργαζόμενος αὐτὰ ἦγεν ἤδη τὸ πεντηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὅτε μόνη ἡ *Ναυσικάας* ἐν τῷ Προπυλαίῳ γραφῆ ἐγινώσκετο ὡς ἔργον του.

Ἄλλ' ἐπὶ τέλους ἐφάνη ὁ Ἰάλυττος, εἰκὼν περὶ ἧς ἀναφέρει ὁ Κικέρων ὁ Πλίνιος καὶ ὁ Στράβων, ἧτις κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτῶν ἦτον ἀνατεθειμένη εἰς τὸν Ναὸν τῆς Εἰρήνης ὁ Ἰάλυτος ἦτον ὁ θεμελιωτὴς τῆς Ῥόδου ὡς ὁ Κάδμος τῶν Θηβῶν, καὶ ὁ Θεσεύς τῶν Ἀθηνῶν ὁ δὲ Ζωγράφος πρῶτος αὐτὸν ἐν τῇ στιγμῇ καθ' ἣν ἐδέχετο ἐν τῆς πόλεως, θυγατρὸς του, τὴν ὀρειλομένην εἰς τοὺς εὐεργέτας, δάφνην.

Ἡ Ῥόδος μὲν μόνη κατεῖχε τὴν εἰκόνα ταύτην, ἀλλ' ἄπασα ἡ Ἑλλάς ἐγίνωσκεν αὐτήν διὰ καὶ Δημήτριος ὁ Πολιορκητῆς πολιορκῶν τὴν Ῥόδον δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐμβάλη πῦρ εἰς αὐτὴν φοβούμενος μὴ καύσῃ τὸ ἀριστούργημα τοῦτο οὕτω, φειδόμενος εἰκόνας, ἐστερήθη νίκης.

Ἄλλ' ἡ γενναιοφροσύνη αὕτη δὲν ἦτον ὁ μόνος πρὸς τὸν Πρωτογένην σεβασμὸς τοῦ Δημητρίου. Διότι, ἐπειδὴ τὸ ἐργαστήριον τοῦ ζωγράφου ἔκειτο ἐν τινὶ κήπῳ τῶν προστείων τῆς Ῥόδου, καὶ ἐπομένως εὐρέθη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ στρατοπέδου τῶν πολιορκητῶν, ὁ Βασιλεὺς, μαθὼν ὅτι ὁ Πρωτογένης, ὅστις τότε εἰργάζετο ἐπὶ πίνακος πρῶτος ἀνάτονος Σάτυρον ἐρωμένον καὶ τὸν αὐλὸν παίζοντα, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θαλάμου

(α) Καύνο· πόλις ἐν τῇ μερῇ Ἀσίᾳ.

τῆς πολιορκίας· δὲν διέκοψε ποσῶς τὴν ἐργασίαν του, τὸν προσεκάλεσε, καὶ τὸν ἠρώτησε πόθεν ἡ τοσαύτη ἀταραξία· διότι εἶμαι βέβαιος, ἀπεκρίθη ὁ Πρωτογένης, ὅτι ὁ Δημήτριος πολέμει τοὺς Ῥοδίους οὐχὶ δὲ καὶ τὰς τέχνας. Ὁ Δημήτριος εὐαρεστηθεὶς διὰ τὴν ἀπάντησιν, διέταξε νὰ τεθῶσι φρουροὶ παρὰ τῆ οἰκία τοῦ ζωγράφου, καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν προσεκάλει αὐτὸν εἰς ὀμιλίαν· βλέπων ὁμῶς ὅτι διὰ τοῦτου ἀπεστέρει τὸν ζωγράφον ἱκανοῦ χρόνου, ἐπεσκέπτετο αὐτὸν ἐπὶ τέλους ὁ ἴδιος. Βεβαίως, δὲ τοῦτο συνετέλεσεν οὐκ ὀλίγον εἰς τῆς εἰκόνας τὴν ὑπόληψιν.

Ὁ Πρωτογένης ἐποίησε καὶ τὴν Κυδίππην, τὸν Νεοπτόλεμον, Φιλίσκον τὸν τραγωδοποιὸν μελετῶντα, Ἀθλητὴν τινα, Ἀντίγονον τὸν Βασιλέα πατέρα Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, τοῦ ὁποίου κατέστη καὶ φίλος· καὶ τὴν μητέρα τέλος τοῦ Ἀριστοτέλους, ὅστις παρεκίνησε τὸν ζωγράφον νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν ἐξεικόνισιν τῶν κυριωτέρων κατορθωμάτων Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου.

Διὰ τῆς τελευταίας ταύτης εἰκόνας τοιοῦτον διεφημίσθη ὁ Πρωτογένης, ὥστε ὁ Ἀπελλῆς ὅστις ἐκ φήμης μόνον ἐγίνωσκεν αὐτὸν, ἀπεφάσισε νὰ τὸν ἐπισκεφθῆ εἰς Ῥόδον ὅπου κατέκει· ἀποβιβάσθαι· οὗτο· ἐκεῖ, διευθύνθη εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ Πρωτογένους· ὁ ζωγράφος οὗτος ἔλειπε, γραῖα δὲ τις μόνη ἐπετήρει ἄβασκα μέγιστον ἐπὶ τοῦ ὁποίου οὐδὲν ὑπῆρχεν ἔτι γεγραμμένον. Ὁ Ἀπελλῆς λαβὼν τότε γραφίδα, ἐμβάθει αὐτὴν εἰς χρωμα καὶ ἄγει καθ' ὄλον τοῦ ἄβασκο· τὸ μῆκος γραμμῆν τοσοῦτον σταθερὰν καὶ εὐθείαν ὡς νὰ ἐχάρασσεν αὐτὴν διὰ κανόνος· ὁ Πρωτογένης ἐπανελθὼν, πρὶν ἢ ἡ γραῖα προφθάσει νὰ ἐκφέρῃ λέξιν, ἐφώναξεν αὐτὸν ὁ Ἀπελλῆς ἤλθεν.

Λαμβάνει τότε τὴν αὐτὴν γραφίδα καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς ἄγει ἑτέραν διαφόρου χρώματος τοσοῦτον λεπτοφυῆ, ὥστε τὸ χρῶμα τῆς πρώτης ἐξεῖχεν ἐκατέρωθεν. Μετὰ ταῦτα δὲ ἐξελεθὼν παραγγέλλει τὴν γραῖαν νὰ εἴπῃ εἰς τὸν ξένον, εἰάν ἐπαγέληται. α Ἴδου ὅτι ζητεῖτε ν.

Ὁ Ἀπελλῆς ἐπικηλθὲν ἡ γράψαι εὐπειθῆ; ἐξεπλήρωσε τὴν ἐντολὴν· οὗτος δὲ λαβὼν τὴν γραφίδα καὶ βάψα; αὐτὴν εἰς ἕτερον χροῶμα, σύρει τρίτην γραμμὴν διακόπτουσαν καθ' ὄλον τὸ μήκος· εἰς μέσον τὰς δύο πρώτας, χωρὶς νὰ ἀφήσῃ οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον διάστημα, ἐφ' οὗ νὰ χωραχθῇ ἕτερα ὅσον λεπτή καὶ ἀνυπερτεθῇ. Ὁ Πρωτογένης ἰδὼν τὴν τεραστίαν ταύτην σταθερότητα τῆς γραφίδος, ὠμολόγησεν ἐξυτὸν ἡττημένον, καὶ παραιτούμενος τῆς πάλης ἔδραμε εἰς τὸν λιμένα ζητῶν τὸν ἀντίπαλον.

Ὁ Πίναξ οὗτος, ἐφ' οὗ ὁ Πρωτογένης οὐδὲν ἠθέλησε νὰ ζωγραφῆσῃ, ἔμεινεν ἀντικείμενον θαυμασμοῦ εἰς τοὺς περὶ τὴν τέχνην ἀσχολουμένους, καὶ ἐφαίνετο εἰς Ῥώμην ἐν τῇ ἐπὶ τοῦ Παλατινοῦ οἰκίᾳ τοῦ Αὐγούστου μεταξὺ τῶν ὠραιότερων τῆς Ἑλληνικῆς Σχολῆς Πινάκων. Τὸ πολῦ τιμον τοῦτο ἔργον ὡς καὶ πλείστα ἄλλα κοσμοῦνται τὸ μέγαρον ἐκεῖνο ἐν οἷς καὶ ὁ Ἀπόλλων τῶν Σανδάλων (†) καὶ ὁ Τραγωδὸς Ζεὺς κατεστράφησαν ὑπὸ πυρκαϊᾶς.

Ὁ δεῦτερος τοῦ Ἀπελλοῦ ἀντιζῆλος ἦν Ἀριστείδης ὁ Θηβαῖος. Παρὰ τούτου ὁ Ἀπελλῆς ἔλαβε τὴν ἔκφρασιν τῶν μεγάλων παθῶν. Ὁ Ἀριστείδης εἰ καὶ τραχὺς κατὰ τι εἰς τὸν χρωματισμὸν, ἐνησχολήθη πρὸ πάντων εἰς τὴν ἔκφρασιν τῶν μεγίστων ψυχικῶν ταραχῶν· διὸ καὶ ἡ ὠραιότερα αὐτοῦ εἰκῶν εἶναι ἡ παριστῶσα πόλιν δι' ἐφόδου ἀλωθεῖσαν, κύριον δὲ ἀντικείμενον τῆς εἰκόνο; ταύτης εἶναι μήτηρ πληγωθεῖσα, καὶ τὰ λοιπὸν πνέουσα, πρὸς τὴν ὁποίαν σύρεται τὸ τέκνον τῆς· ἐπειδὴ δὲ τὸ τραῦμα ἦν περὶ τὰ μέσα τοῦ κόλπου, ὁ ζωγράφος ἠθέλησε διὰ τοῦ προσώπου νὰ ἐκφράσῃ τὸν φόβον, μήπως τὸ τέκνον πῆναι αἶμα ἀντὶ γάλακτος· ὁ Πίναξ οὗτος μετὰ τὴν ἀλωσιν τῶν Θηβῶν μετηνέχθη ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου εἰς Πέλλαν.

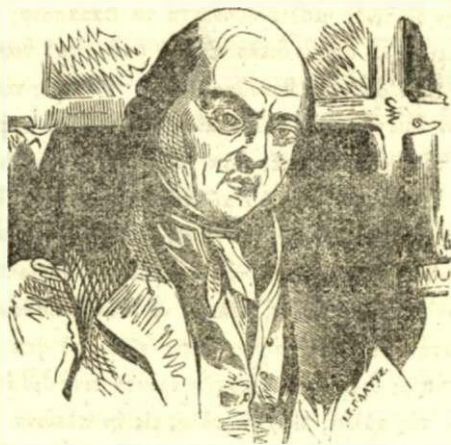
(†) Συνοικία τις εἰς Ῥώμην Sandaliari καλουμένη εἰς ἑκατὰ πρῶτον ἐπέθη ἡ εἰκὼν αὕτη.

Ὁ Ἀριστείδης ἐζωγράφησε προσέτι Τεθρίππους τρέχοντας, ἰκέτην οὐ τινος μόλις ἠκούοντο τὰ παραπόνα, τὸν Βάκχον καὶ Ἀριάνην, ὅπου διεκρίνετο ἡ μέθη τοῦ θεοῦ καὶ τῆς γυναικὸς, Βίβλινά τινα θανοῦσαν ὑπὸ τοῦ πρὸς τὸν ἀδελφόν τῆς Καῦνον ἔρωτος· τὴν τελευταίαν δὲ ταύτην παρίστα ἐκπνέουσαν· τραγωδὸν τινὰ ἔχοντα παρ' αὐτῶν νέον τινὰ· ἡ εἰκὼν αὕτη ἐκρέματο ἐν τῷ Ναῶ τοῦ Ἀπόλλωνος μέχρις οὗ ὁ Πραΐτωρ Μάρκος Ἰούνιος, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν Ἀπολλιναρίων ἀγώνων, οἵτινες κατὰ τὸν Μακρόβιον ἐτελοῦντο ἐν Ῥώμῃ τὸν Ἰούνιον ἐκάστου ἔτους, θέλων νὰ τὴν ἐπισκευάσῃ, παρέδωκεν αὐτὴν εἰς Ζωγράφον, ὅστις εἶτε ὑπὸ ἀπειρίας, εἶτε ὑπὸ ζηλοτυπίας διέφθειρεν· αὐτὴν γέροντα τινὰ διδάσκοντα τὸ τέκνον τοῦ τὸν αὐλόν, Μάχην τέλος εἰς ἣν πλείονα τῶν ἑκατὸν προσώπων παρίσταντο, καὶ ἦν Μνάζων (Mnayon) ὁ Τυραννος Ἐλατείας ἠγόρασε, ἑκατὸν πληρῶνων δραχμῶν δι' ἕκαστον τῶν προσώπων, καὶ τέλος ζωγράφημα παριστῶν Ἀσθενῆ, ὅπερ ὁ Βασιλεὺς Ἄτταλος ἠγόρασε ἀντὶ ἑκατῶν ταλάντων.

Ἐν τούτοις ὁ Ἀπελλῆς ὑπερέβη ταῦτα πάντα. Οἱ Βασιλεῖς εἶρίζον περὶ τῶν ἔργων του καὶ πολλάκις ἴσως Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας, συνέλεξε αὐτὰ, ὡς Κάρολος ὁ Β'. τὰ τοῦ Τιτιανοῦ· διότι ὁ Ἀλέξανδρος ἦτον οὐ μόνον προστατῆς ἀλλὰ καὶ φίλος τοῦ Ἀπελλοῦ.

Οὕτω λοιπὸν ἐπὶ τοῦ Ἀπελλοῦ παύει ἡ ἀνιούσα τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης περίοδος. Ὁ Ζεῦξίς εἶχεν ἤδη ἐφεύρει τὸ μέγα, ὁ Ἀπελλῆς ἐζήτησε τὸ ὠραῖον. Μετὰ τοὺς δύο τούτους διδασκάλους οἵτινες ἐξήκοντα περίπου ἔτη ἀπ' ἀλλήλων ἀφίσταντο, οἱ λοιποὶ τῶν ζωγράφων, μὴ ἔχοντες τί νὰ ἐπινοήσωσιν ἀπειμιμούντο, καὶ ἡ παρακμὴ ἤρξατο μετὰ τῆς μιμήσεως.

(ἀκολουθεῖ)

ΒΕΡΑΓΓΕΡΟΣ

Πολλοί θά ἀναγνώσασαι
Τούς στίχους του αἰώνος!

Ἐμελλεν ἡ Εὐρώπη κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, καθὼ εἰσέηκε μὲν ἡ κλαγγὴ τῶν ὀπλων, ἀλλ' ὁ Ἄρκος φονικώτερος περιστρέφει πρὸς Ἄρκτον καὶ Ἀνατολὰς τὰ ὄμματά του, νὰ κλαύσῃ τὸν θάνατον δύο μεγάλων ποιητῶν, ἀμφοτέρων ἔθνικων, ἀμφοτέρων τέκνων τῆς ἐλευθερίας! Καὶ χθὲς μὲν εἰσέτι ἐθρῆνει ἡ Ἑλλάς τὸν πρόωρον θάνατον τοῦ ποιητοῦ τῆς, τοῦ Ζακυνθίου Σολωμοῦ, σήμερον δὲ πειθηφοροῦσα ἡ Γαλλία παρακολουθεῖ τὴν κηδεῖαν τοῦ δημοτικωτάτου αὐτῆς ποιητοῦ Βεραγγέρου, τοῦ ὑμνήσαντο· ἐν τοῖς ἀγαθέτοις αὐτοῦ τὴν δημοκρατίαν, καὶ τὸν μέγαν Ναπολέοντα ὡς δοξάζαντα τὰ Γαλλικὰ ὄπλα. Φιλίππην ὁ ποιητὴς πάμπολλα ὑπὲρ Ἑλλάδος ἔγραψε, τὴν ἐπανάστασιν αὐτῆς θεωρήσας ἱερὰν, καὶ ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερωσεῖς τῆς συνηγορήσας. Διὰ τὰ εὐγενῆ ταῦτα αἰσθήματά του καὶ ἡ μικρὰ Ἑλλάς εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦ θανάτου του ἔχισε τὸ

δάκρυόν τῆς, καὶ ἀνύψωσε τὰς χεῖρας· πρὸς τὸν ὕψιστον ὑπὲρ τοῦ φιλανθρώπου τούτου ποιητοῦ.

Ἴδου δὲ τίς ὁ ἀνὴρ οὗτος, κατὰ τε τὸν ἰδιωτικὸν καὶ πολιτικὸν αὐτοῦ βίον.

Ὁ Βεραγγέρος ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις τὴν 19 Αὐγούστου 1780 παρά τινι ῥάπτῃ, τῷ πτωγῷ καὶ γηραιῷ πάππῳ του. Τὰ ὀνόματα ἄπερ ἔλαβε βαπτισθεὶς εἰσι Πέτρος καὶ Ἰωάννης, ὀνόματα ἀποστόλων, ὀνόματα κελοῦ οἰωνοῦ δι' ἄθρονον μέλλοντα νὰ ἐκπληρώσῃ ἀποστολὴν τινα. Ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ του ὡς φαίνεται μικρὰν ἔσχον ἐπιβροῆν ἐπὶ τῆς ἀνατροφῆς του. Ὁ πατὴρ του γεννηθεὶς εἰς Φλαμικοῦρ, παρὰ τῆ Περόνη, ἀνθρώπος ζωηρὸς, πνευματώδης, ἐπιχειρηματίας καὶ ἐνεργητικὸς, ἐπεθύμητε ματαίως ἐν τῇ πορείᾳ ζωῆς πλήρους συμβάντων, θύσιν κοινωνικὴν ἀνωτέραν τῆς εἰς ἣν ἐγεννήθη. Ὁ υἱὸς του ἐν τούτοις ἐνόησεν ὅτι ἡ συλλαβὴ de ἣτις προηγέτο τοῦ ἐπωνύμου τοῦ πατρὸς του προσέδιδεν ἔχον· εὐγενοῦς καταγωγῆς. Ἄλλ' ἀνώτερος πάσης μικροφιλοτιμίας ὠμολόγει ἑαυτὸν πάντοτε χωρικὸν, χωρικώτατον. Ἄρρισε δὲ εἰς τοὺς πατρικοὺς καὶ μητρικοὺς πάππους του τὰς πρώτας αὐτοῦ ἀρχὰς καὶ ὠθήται. Μέχρις οὗ ἐγένετο ἐνεαστὴς διέμενον ἐν Παρισίοις παρὰ τῷ ῥάπτῃ πάππῳ του Μάρτυς τῆς ἀλώσεως τῆς Βιστιλλίης, τεσσαράκοντα ἔτη βραδύτερον, κατὰ τὸ 1829, ἐξύμνει τὴν τρομακτικὴν αὐτῆς ἀνίμνησιν. Ὀλίγα ἔτη μετὰ τὴν ὠραίαν ἐκείνην ἡμέραν ἐγκαταλείψας τὰ Παρίσια ἀφίχθη εἰς Περόνην, πρὸς τινὰ εἰς πατρός Θεῖαν του, ἣτις κατόκει ἐν τινι ξενοδοχείῳ παρὰ τι τῶν προαστείων. Εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς, καὶ ὑπὸ τὰ ὄμματά τῆς τὸ παιδίον ἐξῆλθε τῆς ἐντελοῦς ἀπαιδευσίας του ἀγαγιώσκον τὸν Τυλέμαχον, καὶ τινὰς τόμους τοῦ Ῥακίνα καὶ Βολταίρου, οὓς εἶχεν ἐκείνη μεταξὺ τῶν βιβλίων τῆς. Καὶ ὡς εὐλαβῆς δὲ αὐτῆ καὶ ἀγαθῆ καὶ πεπαιδευμένη πολλὰς ἐξόχους ἠθικὰς παρατηρήσεις ἐποίησε πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἀναγνώσεώς των, καὶ συμβουλάς παρή-

νειρε αγαθοτάτας. Παρ' αὐτῇ δὲ διέμεινε τρία ἔτη, μέχρις οὗ ἐγένετο δωδεκαετής.

Κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴν αἱ φλογερὰι στροφαιὶ τοῦ Μάσαλι-
οτικοῦ, τὸ τιλεθῶλον τῶν ὀχρωμάτων ἐορτάζον τὴν ἀπλευ-
θέρωσιν τῆς Τουλῶν ἀπέσπων τὰ δάκρυα τοῦ νέου Βερανζέρου.
Δεκατετραετής εἰσῆλθε μαθητής εἰς τι τυπογραφεῖον, ὅπου ἤρ-
ξατο νὰ μανθάνῃ τοὺς πρώτους κανόνας τῆς ὀρθογραφίας καὶ
γλώσσης. Ἄλλ' ἡ ἀληθὴς σχολή, ἣτις συνετέλεσε τὰ μέγιστα
εἰς τὴν διανοητικὴν του ἀνάπτυξιν καὶ μόρφωσιν τῶν ἠδικῶν αἰ-
σθημάτων του, ὑπῆρξε τὸ τότε ἐν Περόννῃ θεμελιωθὲν πρότυπον
σχολεῖον ὑπὸ τινος **Ballue de Bellanglise**, ἀρχαίου βουλευ-
τοῦ ἐν τῇ συνελεύσει τῶν νομικῶν. Ἐν τῷ σχολείῳ τούτῳ οἱ
παιδὲς ἔφερον στολὴν στρατιωτικὴν ἐν ἐκάστῳ πολιτικῷ συμ-
βάντι, συνίστων πρεσβείας, ἀπήγγελλον λόγους, καὶ ἐψηφοφό-
ρουν. Ἐγραφον εἰς τὸν πολίτην Ῥοβεσπιέρον ἢ εἰς τὸν πολίτην
Γαλλιέν. Ὁ νέος Βερανζέρος ὑπῆρχεν ὁ ῥήτωρ, ὁ συνήθως διευ-
θυντής, καὶ ὁ πλείονα ἔχων ἐπιρροήν. Αἱ ἀσκήσεις αὗται,
διεγείρουσαι τὴν καλαισθησίαν του, μορφοῦσαι τὸ ὕφος του,
εὐρύνουσαι τὰς ἱστορικὰς καὶ γεωγραφικὰς γνώσεις του, ἐχρη-
σίμευον προσέτι εἰς τὴν πρόωρον ἐφαρμογὴν τῶν πλεονεκτι-
μάτων του εἰς τὴν σπουδὴν τῶν Δημοσίων, καὶ ἐμνήστευον
οὕτως εἰπεῖν τὴν νέκν του καρδίαν μετὰ τῆς πατρίδος. Ἄλλ'
ἐν τῇ τοιαύτῃ πατριωτικῇ διδασκαλίᾳ δὲν συγκατετέλεγοντο
τὰ Λατινικά. Ὅθεν ἔμεινεν ἄνευ τῆς γνώσεως αὐτῶν.

Νομίζομεν περιττὸν νὰ ἐνδιατρίψωμεν ἀναφέροντες τὰς
περὶ αὐτοῦ διαφορὰς προοικωνίσεις πολλῶν σοφῶν ἀνδρῶν. Ὡς
ὁ ἥλιος πρὶν ἔτι φανῆ ὑπεράνω τοῦ ὀρίζοντος διὰ κρυφίων καὶ
ὠραίων ἀκτίνων προαγγέλλει τὴν ἔλευσίν του, οὕτως καὶ τῶν
μεγάλων ἀνδρῶν ἡ παιδικὴ ἡλικία, ὑπῆρξεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεί-
στον ἄγγελος τῆς μετὰ ταῦτα. Πολλάκις δὲ καὶ αἱ ὑπὲρ τινος
ἀνδρὸς μερίστη εὐλάβεια καὶ ἐνθουσιασμός ἐνεργοῦντες δρα-
στηρίως ἐπὶ τῆς φαντασίας τῶν συγγράφων ἢ καὶ μεταγενε-

τέρων παράγουσι τὰ μυθώδη, ἀλλὰ πολλάκις τερπνὰ ἐλείνα
διηγήματα ἐξ ὧν βρῖθει ὁ Πλούταρχος, δὲν ἀμοιροῦσι δὲ καὶ
πάντες οἱ βιογραφίαν ἐνδόξων ἀνδρῶν ἐπιλαβόμενοι.

Ὁ Τάσος κατὰ τὸν Ἰωάννην Βαπτιστὴν Μαρκέσιον, ἐξ μη-
νῶν βρέφος ἤρξατο νὰ ψελλίζῃ· τριετὴς ἐγένεσκεν ὡς διδά-
σκαλος τὴν Γραμματικὴν τῆς γλώσσης του, καὶ τετραετὴς ἐ-
πέμφθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς του πρὸς ἐκμάθησιν τῆς Νομικῆς· εἰς
τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Παταβίου. Μὴ ἔχοντες τοιαῦτα ν' ἀ-
ναφέρωμεν περὶ τοῦ ποιητοῦ τούτου τοῦ αἵωνο· μας, ἐπανερ-
χόμεθα εἰς αὐτὸν, ὅστις ἤδη δεκαεπταετῆς εὐρίσκεται ἐν Πα-
ρισίοις παρὰ τῷ πατρὶ του, οὐχὶ πλέον ὁ ῥήτωρ τῆς ἐν Πε-
ρόννῃ σχολῆς, ἀλλ' εἰς στίχων συρροὴν ἐνσχολούμενος. Ἡ
κωμῶδιᾳ ὑπῆρξε τὸ πρῶτον τοῦ ὄνειροπόλημα, ὅπερ ἐπραγ-
ματοποιήθη διὰ τῆς συνθέσεως τοῦ Βεμαφροδίτου του, δι' οὗ
ἔσκωπτε τοὺς ἐκτεθυλημένους καὶ λάγνους ἀνδρας, καὶ τὰς φι-
λοδόξους καὶ πανούργους γυναῖκας. Ἄλλ' ἀνιχνώτας μετ' ἐ-
πιστατίως τὸν Μολιέρον, παρητήθη χάριν σεβασμοῦ πρὸς τὸν
μέγαν τούτον ποιητὴν τοσοῦτον ἐπιπόνου καὶ δυσκόλου
εἶδους ποιήσεως.

Ἄλλὰ τὰ πρῶτα του ταῦτα δραματικὰ δοκίμια δὲν
ὑπῆρξαν αὐτῷ ὄλως ἀνωφελῆ, διότι ἴσως ἐξ αὐτῶν ὀρμώ-
μενος εἰσῆγαγεν εἰς τὰ ἄσματά του μορφήν τινα δραματι-
κὴν. Παραιτηθεὶς δὲ τοῦ θεάτρου ἔκλινε πρὸς στιγμὴν εἰς
τὸ σατυρικὸν εἶδος, ὅπερ ὁμως ἀπόθλησε τὸ πνεῦμά του ὡς
δριμύ καὶ μιμητόν. Τότε ἵνα ἱκανοποιήσῃ τὴν ἐργατικὴν καὶ
ποιητικὴν του ζῆσιν συνέλαβε τὴν μεγάλην καὶ δυσεκτέλεστον
ἀπόφασιν νὰ συνθέσῃ ἐπικὸν Ποίημα. Κλόβις ἐκαλεῖτο ὁ ἔρωσ
του. Ἡ ἐπιμέλεια τῆς παρασκευῆς τῆς ὕλης, ἡ εὕρεσις τῶν
προσηκόντων χαρακτῆρων τῶν προσώπων, ἡ συνένωσις τῶν
μερῶν ἔπρεπε νὰ ἀπασχολήτωσιν αὐτὸν ἐπὶ πολλὰ ἔτη.

Ἐν τούτοις ἡ δυστυχὴς του θέσις ἀντέκειτο πρὸς τοὺς με-
γάλους σκοποὺς του. Μετὰ 18 μηνῶν εὐχάριστον καὶ εὐ-
(Φυλλάδιον Δ')

του ἧ ζωῆν συνησθάνετο ἤδη τὴν ἔνδειαν καὶ δυστυχίαν. Σκληρὰ ἔτη δοκιμασίας ἤρχιζον διὰ τὸν νέον ποιητὴν, ὅστις θέλων τότε νὰ μεταφέρῃ τὴν ποιήσιν ἀπὸ τῆς διανοίας τους εἰς τὸν βίον, ἐσυλλογίσθη πρὸς στιγμὴν τὴν ἐνεργὸν ὑπαρξίν, τὰς περιουσίας τὴν ἀποδημίαν εἰς τὰς τότε ὑπὸ τῶν Γάλλων στρατιωτικῶν κατεχομένης· χωρὶς τῆς Αἰγύπτου· ἀλλ' ἐν μέλος τῆς μεγάλης ἐκστρατείας ἀποβαλὼν τὸν πρὸς τὴν Ἀνατολὴν ἐπιθυσιασμὸν του, καὶ ἐπανελθὼν εἰς Γαλλίαν ἀπέτρεψεν αὐτὸν τοῦ σκοποῦ τούτου.

Ἡ νεότης μεθ' ὅλης τῆς ἀπατηλῆς ἐσχῆς της καὶ τῆς φυσικῆς αὐτῆς χαρᾶς, ἡ ἐλπίς, ἐθιμάβευσαν τῆς δυστυχίας, καὶ ἡ περίοδος τῶν στερησέων, ἣν ἠναγκάζετο νὰ διέλθῃ ἔλαμψε μυριοθέλητος εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του. Κατ' αὐτὸν ἤδη τὸν χρόνον ἀνεμίχθη μεθ' ὅλων τῶν τάξεων καὶ ὅλων τῶν κοινωνικῶν καταστάσεων, κατ' αὐτὸν περιώρισε τὴν ἀνάγκαν του εἰς στενὰ ὄρια, ἐξ ὧν οὐδέποτε ἐξῆλθεν. Ἦτο ὁ χρόνος τοῦ Σιτοβολῶνος, τῶν *Eubéniar géλων*, τῆς ἐπιναλίψεως ἀντιστρόφου τοῦ παλαιου χιῶνος καὶ ἡ ἡὼς τῆς βασιλείας τῆς Δισσέτας.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τῆς ἐνδείας καὶ ἀβεβαιότητος του πρὸς τὸ μέλλον, ὁ ἀδελφὸς τοῦ πρώτου ὑπάτου Λουκιανὸς Βοναπάρτης προσεδέχθη τὸν ποιητὴν μετὰ ἐνδιαφέροντος, καὶ ἐχορήγησεν αὐτῷ γενναίαν ὑπεράσπισιν. Ὁ Βεραγγέρος εἰς τὴν πρὸς αὐτὸν ἀφιέρωσιν τῶν τελευταίων του ἄσμάτων διηγεῖται τὸ μέγα τοῦτο καὶ εὐτυχὲς τῆς νεότητός του συμβάν.

Εἰς τὴν ἡλικίαν ταύτην τὴν πλήρη ζωῆς, καθ' ἣν τὸ παρὸν ὅσον πλήρες καὶ ἂν ἦ, δὲν ἐπαρκεῖ εἰς τὴν θέρησιν τῆς φαντασίας, εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῆς διανοίας· εἰς τὴν ἡλικίαν καθ' ἣν τὸ μέλλον εἶναι μία ἀνάγκη, τὸ μάλλον μετὰ τὸν ἔρωτα ἀπασχολοῦν τὸν Βεραγγέρον ἦτο ἡ φιλολογικὴ δόξα. Ὁ πατριωτισμὸς τῆς νεότητός του οὐδέ-

λωις εἶχεν αὐτὸν ἐγκαταλείψει, ἀλλὰ τὰ αἰσθήματα ταῦτα μετ' ἐπιφυλάξεως ἐστρέφοντο πρὸς τὸν μεγαλοφυᾶ ἐκείνον ἄνδρα, ὅστις ἤδη προστήγγιζε τὸν πόδα ἐπὶ τοῦ Λυτοκρατορικοῦ θρόνου. Μεγίστην ἐπιζήρησιν προσέτι ἔσχον ἐπὶ τοῦ πνεύματος τοῦ νέου Βεραγγέρου καὶ τὰ συγγράμματα τοῦ Σιτωβολιάνδου. Εἶχε δὲ καὶ ἔφρασιν πρὸς τὸ ἀπλοῦν καὶ ἀφελές, ἥτις φαίνεται ἐν τινὶ αὐτοῦ εἰδυλλίῳ ἐν 4 ἄσμασι, ἐπιγραφομένῳ ἡ *Ἀποδημία*, ὅπου ἐπροσπάθησε νὰ ζωγραφίσῃ τὰ ποιητικὰ νεώτερα χριστιανικὰ ἦθη. Τοῦτο δὲ ἐποίησε μόλις 22 ἐτῶν ὢν.

Μετὰ δύο ἔτη χάρις εἰς τὸν Κ. Ἀρνὼλτ εἰσῆλθεν ὡς διεκπεραιωτῆς *commis-expeditionnaire*, εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ἔνθα ἔμεινεν 12 ἔτη. Ὁ μισθὸς του οὐδέποτε ὑπέρξεν ἀνώτερος τῶν 2,000 φράγγων κατ' ἔτος· ἀλλὰ τὸ μέτριον τοῦτο ποσὸν μόλις ἐζήκει εἰς τὰς ἀνάγκας του, οὐδὲν ἀποφέρων περισσεύμα. Φυλάττων δι' ἑαυτὸν τὰς ιδέας καὶ πνεῦμά του, ἔδιδε μόνον πρὸς τὸ ἔργον του τὸν χρόνον καὶ τὴν χεῖρά του, ὡς ὁ Ἰωάννης Ἰάκωβος Ρουσσὸ ἀντιγράφων μουσικῆν.

Ἐστερήθη δὲ τῆς θέσεως ταύτης κατὰ τὰ 1821. Κατὰ τὸ 1815 ὅτε ἐδημοσίευσεν τὴν πρώτην ποιητικὴν αὐτοῦ συλλογὴν, τὸν εἰδοποίησαν ὅτι πρέπει νὰ προσέξῃ μήπως ἡ Πανεπιστημιακὴ αἰδημοσύνη ἀναγκάσῃ αὐτοῦ· ν' ἀνταμείψωσι τὴν *Maurάδα* (*Bacchante*) τὴν *Ἀσχολογίαν* (*Gantriole*) τὸν *Φρέτιλλον* (*Frelillon*), καὶ τὰς *Δειποινίδας* του (*Demoiselles*) δι' ἀκουσίας των ἀπολύσεως· ἀλλ' ἡ εἰδοποίησις ἐπὶ λίγον χρόνον ὠφέλησεν.

Ἦτον ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἀναδειχθεὶς ὡς ἀματογράφος, οὐδένα πλέον ἐπεζήτησεν εἰς τὸ ἐξῆς ἕτερον τίτλον. Ἐπιμονὴ ἀξία λόγου καὶ οὐχὶ συνήθης, κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα. Ἐν Ἑλλάδι μάλιστα οὐδεὶς τῶν διακρινομένων ὡς ποιητῶν οὐδὲν εἶδος ποιήσεως ἐγκατέλειπεν ἄθικτον. Πάν-

τες νομίζοντες ἑαυτοὺς κατόχους τῆς ἰκανότητος τοῦ Βολταίρου καὶ Γκαίτου, ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, δύιχται καὶ σατύρας, καὶ κωμωδίας, καὶ ἔπη, καὶ ἐλεγεία νὰ συγγράψωσι. Λησμονοῦντες ὅτι πρὸς οἰονδήποτε εἶδος σταθερῶς δεθί τις καὶ εἰς αὐτὸ συγκεντρῶσει ὅλας τὰς προσπαθείας, φροντίδας καὶ κλίσεις του θέλει διακρέψει. Καθὼς ὁ ἱατρὸς, ὁ νομικὸς καὶ ἐν γένει ὁ ἐπιστήμων, εἰς ἰδιαιτέρον τινα κλάδον ἐπιστήμης δεθίς, δύιχται νὰ κατὰ τῆ μοναδικῶς εἰς τὸ ἔργον του, οὕτω καὶ ὁ ποιητῆς. Πολλὰ αἱ Μούσαι τοῦ Παρνασοῦ, ἀλλ' ὁ ἐραστὴς πολλῶν, οὐδεμιᾶς τὸν ἔρωτα θέλει ἐφελκύσει. Ἄν ὁ Βολταίρος καὶ ὁ Γκαίτης διὰ τῶν μοναδικῶν πλεονεκτημάτων τῶν ἐκίνησαν τὴν συμπάθειαν ἀπασῶν, μόνη ὁμῶς ἡ Μελπομένη ἔτεινε πρὸς αὐτοὺς τὴν χειρὰ της, καὶ παρὰ τὸν μεγαλοπρεπῆ Ὀρόνον της ἐκάθισεν αὐτοῦς. (ἰχολοθεῖ).

Π Ο Ι Η Σ Ε Ι Σ.

Εἰς μετὰ τὸν ἄλλον ἐκλείπουντι οἱ ἄνδρες τῆς παρερχομένης γενεᾶς, οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι οἵτινες διήνυσαν τὴν βίον ἐν ἐποχῇ ταραχώδει καὶ ἀβεβαίᾳ, ὅτε τὸ ἔθνος ἐταλαντεύετο μεταξὺ ζῶης καὶ θανάτου, μεταξὺ δουλείας καὶ ἐλευθερίας. Καὶ εἰς μὲν τῶν ἀποδωσάντων τοὺς τάρους ἃς ἐπιθέσωμεν ἡμεῖς οἱ τῆς νέας γενεᾶς ἄνθρωποι, δέσμην ἀμαράντου, ὡς δειγμὰ τῆς πρὸς ἐκείνους εὐγνωμοσύνης μας, εἰς δὲ τοὺς ζῶντας εἰσέτι καλὸν εἶναι νὰ μὴ φανῶμεν τόσῳ ταχέως ἀχάριστοι, καὶ διὰ τῆς ἀχαριστίας ἡμῶν νὰ παραπικράνωμεν τὰς τελευταίας ἡμέρας τῶν. Ὁ ποιητῆς Ἀλέξανδρος Σούτσος ὅστις ἀφιέρωσε τὸν ἅπαντα βίον εἰς τὰς Μούσας, καὶ διὰ τῶν γλυκυτάτων καὶ νευρωδῶν στίχων του συνεκίνει τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ κατηύφρανε τὰς ἀκοάς μας, ἐκρίθη παρὰ τινῶν λίαν αὐστηρῶς καὶ παρεγνωρίσθη μάλι-

στα ὑπὸ νέων τινῶν ἢ ἀληθῆς ἀξία του. Ἐν τούτων ἡλουσα τινὰς νὰ εὐρίσκωσιν ἄνευ χάριτος τοὺς στίχους του, ἄνευ τέχνης τὴν ποιήσιν του καὶ γυμνὴν ὄλως ἰδεῶν πρωτοτύπων. Δὲν εἶναι ὁ σκοπὸς μου ἐνταῦθα ν' ἀναλύσω τὰ ἔργα τοῦ ποιητοῦ, τοῦτο ὁμῶς πιστεύω, καὶ ἕκαστος νομίζω θέλει ἀναγνωρίσει, ὅτι δηλαδὴ οἱ ἀδελφοὶ Σούτσοι ἐμόρφωσαν, οὕτως εἰπεῖν, τὴν ἔθνικὴν ἡμῶν ποιήσιν, καὶ ἐχηρημάτισαν οἱ διδάσκαλοι ὄλων τῶν νεωτέρων ποιητῶν, καλῶν ἢ κακῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ὁμῶς οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ μιμηθῆ τὴν ἔντεχον καὶ νευρώδη στιχουργίαν ἐκείνων, οὐδὲ νὰ ἐκφράσῃ ὠραιοτέρας ἰδέας διὰ καταλληλοτέρων λέξεων. Καὶ ἀληθῶς τί ἔπραξαν οἱ νεώτεροι ὡς πρὸς τὴν ποιήσιν; Ἄμειροι σχεδὸν οἱ πλείστοι φαντασία, τοῦ θεοῦ πυρὸς ἐκείνου τοῦ φλέγοντος ἐνδομύχως τὸν ὄντω; ποιητῆς ἐτάραξαν τὰς σκιὰς τῶν πρὸ διτχιλίων ἐτῶν ἀποθανόντων, ἀήνεγκον ἐν τῷ μέτρῳ ἡμῶν τὸν Ὀμηρον, τὸν Αἰσχύλον καὶ τὴν γλώσσάν των, καὶ συμμιζαντες ἀκρίτως καὶ ἄνευ ἐλαχίστης καλαιοθησίας λέξεις ἀρχαίας μὲ ἄλλας νεωτέρας, κατώρθωσαν τὸ τραγελαφικὸν ἐκεῖνοι γλωσσικὸν οἰκοδόμημα, εἰς τὸ ὅποιον ὁ μὲν λαὸς μένει ἀπαθῆς καὶ ὄλως ξένος, διότι οὐδὲ γρῦ ἐννοεῖ ἐκ γλώσσης καὶ ποιήσεως τοιαύτης, οἱ δὲ λόγιοι, ὄσων ἢ ἀκοῆ δὲν διεστράφη ἐκ τῆς συνηθείας, ἐλευνολογοῦσι τὴν τοιαύτην κατάστασιν. Πήθλησαν ν' ἀνεγείρωσι τὸν Παρθενῶνα διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ συντριμμάτων, ἀλλὰ τί ἄλλο κατώρθωσαν εἰμὴ ν' ἀνεγείρωσιν ἐν εἰρήπιον, τὸ ὅποιον ἀρχαιολογικῶς μὲν ἤθελεν ἔχει τὴν ἀξίαν του, διὰ τὰς σημερινὰς ὁμῶς ἀνάγκας; ἤθελεν εἰσθαι πάντη ἄσκοπον; Μάταιον ἴσως καὶ τολμηρὸν ἐνταυτῷ ἔσεται νὰ ἐκφέρωμεν ἡμεῖς γνώμην ἐπὶ ζητήματος; ἐφ' οὗ τοσαῦτα ἐλέχθησαν, καὶ ὁμῶς εἰσέτι μένει πικτελῶς ἄλυτον. Μίαν μόνον ἐρώτησιν ἃς μᾶς συγχωρηθῆ νὰ κάμωμεν, διατί εἰς τὴν ποιήσιν νὰ μὴ παραδεχθῶμεν καὶ ἡμεῖς γλώσσαν ἔχουσαν ὀλιγωτέρους περιορισμούς ἐκείνης τῶν πεζογράφων; Διατί

νά μη παραδεχθῶμεν τὰς εὐκολίας ἐκείνας τῶν διαφορῶν καταλήξεων τὰς ὁποίας μᾶς παρέχει ἡ καθομιλουμένη, καὶ τόσας ἄλλας ἐλευθερίας πρὸς εὐκολίαν τοῦ στίχου, ὡς ἔπραξαν οἱ Ἴταλοι, οἱ Ἀγγλοι καὶ λοιποὶ, καὶ αὐτοὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες; Ἡ ποίησις, τῆς ὁποίας ἔργον εἶναι νὰ συγκινή καὶ νὰ ἐνθουσιάζῃ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀκροατοῦ, ἥτις εἰσδύει εἰς τὰ ἐνδύμυχα αὐτὰ τῆς καρδίας του καὶ συνταράσσει αὐτήν, ἀπαιτεῖ γλώσσαν οἰκειάν καὶ συνήθη, ἥ; πᾶσα λέξις νὰ διεγείρῃ ὠρισμένον τι αἰσθημα, ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖον ματαίως θηρεύουσι νὰ ἐπιτύχῃ διὰ γλώττης ὡς ἐκ συνλήκης οὔσης τοιαύτης. Πρὸς δὲ καὶ ἐλευθερίαν τινὴν, ὅπως μὴ δεσμεύηται ἡ φαντασία τοῦ γράφοντος διὰ μυρίων πεδῶν ἐπὶ ματαίῳ. Καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων κρίνων τις, θελεῖ ἶδει ὅτι μόνοι σχεδὸν οἱ εἰς τοιαύτην γλώτταν γράψαντες ἐπέτυχον. Ὁ Χριστόπουλος εἰς τὰ λυρικά του δὲν ἔφθασε σχεδὸν τὸν Ἀνκρέοντα κατὰ τὴν γλυκύτητα καὶ χάριν; ὁ Σολωμὸς εἰς τὸν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ὕμνον του, καί τοι καταχρασθεὶς τῆς ἐλευθερίας τῆς γλώσσης, δὲν ἐπλησίασεν εἰς τὸ ὕψος τὸν Πίνδαρον; Ὁ κάλδς κάγαθὸς Τερτσέτης δὲν θέλγει κυρίως διὰ τῆς ἀφελείας, τῆς γλώσσης καὶ τῶν ιδεῶν του; δὲν ἔφαλλον ἀρμονικώτερον οἱ Σοῦτζοὶ ὅτε μετεχειρίσθησαν γλώσσαν ὁπωτιοῦ ἀπλουστεραν; Ὅστις ἀνέγνωτε τὸν Ὀδοιπόρον τοῦ Πανηγιώτου καὶ τὴν Κιθάραν τοῦ ἰδίου, τὰς σατύρας καὶ ἄλλα λυρικά τοῦ Ἀλεξάνδρου θέλει πεισθῆ εἰς τὰ πρ' ἡμῶν λεχθέντα. Μολονότι ὁ τελευταῖος εἰς τὰ τελευταῖά του ποιήματα, ὀφείλομεν νὰ εἰπώμεν, ἠδυνήθη μόνος νὰ ἐμμείνῃ εἰς τὰ ὅρια ἐκεῖνα τῆς γλώσσης, τὰ ὁποῖα ἡ ἀκοή δύναται νὰ ὑποφέρῃ, καὶ πέραν τῶν ὁποίων πίπτει ὁ γράφων εἰς ἀνυπόφορον καθαρισμόν. Ἡ ποίησις δὲν ὠρτίζεται διὰ λέξεων ἀπερχαιομένων καὶ ὄλω; νεκρῶν, ἀλλ' εἰς τὴν ἔντενον πλοκὴν καταλλήλων καὶ εὐλήπτων λέξεων ἐκφερομένων φυσικῶς, ἀβιάστως καὶ διὰ νεοφανοῦ; τρόπου συνίσταται, ἡ καλλονὴ ταύτης, καὶ τοιοῦτον εἶναι

τὸ ἀρμόδιον ἐνδύμα ὑπὸ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐκφέρηται πᾶσα ποιητικὴ ιδέα, ἂν ὁ γράφων ἔχει σκοπὸν τὴν τέρψιν τοῦ ἀναγνώστου.

Ἐποίησαμεν τὴν παρέκθεσιν ταύτην, διότι ἡ σειρὰ τοῦ λόγου μᾶς ἀπεπλάνησεν· ἐπανερχόμενοι δὲ εἰς τὸ προκείμενον λέγομεν, ὅτι ἐξ ὄλων τῶν σιμερινῶν ποιητῶν μόνος ὁ Ἄλ. Σοῦτσος δύναται νὰ καυχηθῇ ὅτι τὰ ποιήματά του δὲν σήπονται εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα, ἀλλ' ἀναγινώσκονται ὑπὸ τοῦ ἔθνους ὅλου, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὅπου τέλος υπάρχουνε ὁμογενεῖς λαλοῦντες ἑλληνιστί. Τὸν Περιπλανώμενον πλείστοι ἐκ τοῦ λαοῦ ἀπαγγέλλουσιν ἀπὸ σιχθου, ὡς καὶ τὰς Σατύρας τοῦ ἰδίου, καὶ ἐν τοῦτοις τινὲς, κατορθώσαντες νὰ συρράψωσι στίχους τινὰς ἀνομοιοκαταληκτοῦς, ἀνυσιούς καὶ τὸ γελοιωδέστερον δακτυλικούς δεκαεπτασυλλαβούς, ἢ καὶ τριμέτρους ἱμβλικούς, ἐπίστευταν ὅτι ἐγένοντο οἱ Ὀμηροὶ καὶ Σοφοκλεῖς; τῶν ἡμερῶν μας καὶ ἐν τῇ μέτρῃ τῆς κενοδοξίας των ἐνόμισαν ὡς μέγιστον κατόρθωμα νὰ ἐπικρίνωσι τοὺς πρώτους τοῦ ἔθνους αἰοδούς. Τὸ κατ' ἐμὲ εὐχομαι νὰ εὐρεθῶσιν οἱ ἀντικαταστήσαντες τοὺς παρερχομένους, ἀλλὰ; πρὸς τὸ παρὸν τοῦλάχιστον, δὲν τοὺς βλέπω.

Τοιαύτας ιδέας ἔχων περὶ τῶν ποιητῶν τῆς παρερχομένης γενεᾶς, καὶ συναντήσας κατὰ πρῶτον ἐν Ὀδησσῶ ἕνα ἐξ αὐτῶν τὸν Κ. Α. Σοῦτσον, ἐπλεξά τὰς ὀλίγας τυχᾶς στροφὰς ἐκφράσας δι' αὐτῶν τὴν συγκίνησιν τῆς καρδίας μου εἰς τοιαύτην περίπτωσιν, καὶ ἂ; πρῶτον ἤδη δημοσιεύω.

*Ἄσμα εἰς τὸν ποιητὴν Ἀλέξανδρον Σοῦτσον
ἐλθόντι εἰς Ὀδησσόν.*

Χαῖρε τῆς Ἑλλάδος κύκνε! Λιγυρὴ μας Μοῦσα, χαῖρε!
Πῶς! εἰς τὴν Ἑλλάδα δοῦλαι ἐπανέκαμψαν ἡμέραι (α).

(α) Κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας ὁ ἀγγλογαλλικὸς στρατὸς κατέσχε τὸν Πιραιᾶ.

Καὶ σὺ, φεύγων τὴν πατρίδα μὲ πλανώμενον τὸ βῆμα
 Ἰλθες ὅπου τοῦ μεγάλου Πατριάρχου μας τὸ μνήμα;
 Τῶν βημάτων σου ὅποταν ὁ γλυκὺς ἠκούσθη κρότος;
 Εἰς τὸ μνήμα του ἐσείσθη, τῶν μαρτύρων μας ὁ πρῶτος,
 Καὶ εἰς σὲ τον πρῶτον ψάλτην εὐλογήσας τοῦ ἀγῶνος
 Εἰς τὴν ἡρεμίαν πάλιν ἐπανῆλθε τοῦ αἰῶνος.

Χαῖρε κύκνε τῆς Ἑλλάδος, λιγυρὴ μας Μοῦσα, Χαῖρε!
 Εἰς τὴν νέαν ταύτην χώραν τὸ γλυκὺ σου ἄσμα φέρε.
 ὦ, ἐξύπνει τῆς γῆς ταύτης τὰς σιγῶτας ἀρμονίας,
 Καὶ τῆς λυπηρᾶς σου λύρας ἐγγύσει τὰς μελωδίας
 Εἰς γῆν, ἥτις ἀφου πρῶτον ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐπλάσθη
 Ἀοιδοῦ ἐνὸς καὶ μόνου ἀρμονίας ἠκροάσθη (α),
 Ἐκτοτε σιγῶτα μένει καὶ εἰς τοῦ Εὐξείνου μόνον
 Συνταράσσεται τὸν μέγαν τὸν ἐρίγδοσπόν του κλόνον.

Χαῖρε κύκνε τῆς Ἑλλάδος, λιγυρὴ μας Μοῦσα, χαῖρε!
 Εἰς τὰς ἀκοάς μας πάλιν μελωδίας ἄσμα φέρε.
 Ὅτε εἰς συνάντησίν μου σ' ἐξαπέστειλεν ἡ Μοῖρα
 Κ' εἶδα κατὰ πρῶτον τότε τὸν γλυκὺν σου χαρκατῆρα,
 Φλογεράν ἢ θίνθην θέρμην νέας ὄλως ἀρμονίας
 Νὰ διχυθῆ ῥιγδαία εἰς τὰς φλέβας; μου τὰς κρύας,
 Καὶ ἡ πενυχρά μου Μοῦσα, ἡ πρὸ χρόνου νεκρωθεῖσα
 Τὸ κελεύσματά της πάλιν ἤρχισεν ἀνεγερθεῖσα.

Χαῖρε κύκνε τῆς Ἑλλάδος, λιγυρὴ μας Μοῦσα, χαῖρε!
 Ἄν νεότητα δὲν φέρης, ἔπη ἀνθρᾶ καὶ φέρε.
 Ἀν ἐρρῶνουν, φεῦ! αἱ ἴσραι νὰ σθεσθοῦν τοῦ ἔκρός σου
 ὧς δὲν ἐσθεσεν ἀκόμη καὶ ὁ ἐνθουσιασμός σου!
 Κ' ἔλεγον τῆς ὀψέως σου ἡ χροιά δὲν ἐμαράνθη
 ὧς ἀμάραντα ἐμμένουν τὰ ποιητικὰ σου ἀνθή.

(β) Τοῦ Πύουκι, εἰς τὴν μεγάλῃν τῆς Ῥωσσίας ποιητῶν.

Ἄλλὰ εἰς τὸ μέτωπόν σου μετ' ἀπεριγράπτου πόνου
 Βαθυχάρακτα τὰ ἴχνη τοῦ δολίου εἶδα χρόνου.

Χαῖρε κύκνε τῆς Ἑλλάδος, λιγυρὴ μας Μοῦσα, χαῖρε!
 Ὡς τῆς πατρίδος τὴν γῆν πάλιν τὸ γλυκὺ σου ἄσμα φέρε.
 Φίλη τῆς Ἑλλάδος Μοῖρα! μὴ τοῦ ἀοιδοῦ τὰς ὥρας
 Μὴ νὰ λήξωσιν ἀφήσης εἰς τὰς ξένας ταύτας χώρας.
 Εἰς δαφνοστρωμμένον μνήμα ὅπου κεῖται ὁ Μισοῦλης,
 Ὅπου ὁ Καραϊσκάκης, ὅπου ὁ Κυριακούλης,
 Ὅπου τόσοι τοῦ ἀγῶνος τοῦ ἀρχαίου καὶ τοῦ νέου
 Ἄς ἀναπαυθῆ ἡ κόκκις καὶ τοῦ νέου μας Τυρταίου.

Γεράσιμος Μαυρογιάννης.

ἜΦΥΓΕΣ!

Ἔφυγες, σκληρὰ, πρὶν ἔτι ἔν σου φίλημα δροσίση
 Τὰ φλεγόμενά μου χεῖλη.
 Ἔφυγες πρὶν μίαν λέξιν ἢ καρδίαν μου τολμήση
 Εἰς τὰ χεῖλη μου νὰ στείλῃ.
 Ποῦ ἀνοίγεις τὰ πτερά σου; μὴ τὴν ἄνω ἐνθιμότης
 Ἄγγελε διαμονήν σου;
 Μὴ εἰς ἕτερον ἀστέρα, ὦ παρθένε ἐγεννήθης,
 Κ' ἐπεθύμησας τὴν γῆν σου;
 Ἡ οὐράνιος σου θεὰ τὰς αἰσθήσει; μου ἀμβλύνει;
 Ἄρα τμήμα τοῦ ἡλίου
 Πίπτουν κάτω σχῆμα κάλλους, ζῆμη πλάσματος; σπανίου
 Μήπως ὤριστο νὰ γίνῃ;
 ὦ! οἱ δύο ὀφθαλμοί σου εἰς τὴν θέσιν ἄστρον δύο
 Ἦθελον ἀστράπτει μάλλον.
 Ἄετός, ἄς ἠδυνάμην τὰς ἀκείνας των νὰ πῶ,
 Πρὸ ἐκείνων ἦδη πάλλων!
 Φυλλάδιον Δ'.

Όταν μόλις τὴν ὠραίαν, τὴν κρινόβλευκόν σου χεῖρα
 Πρὸς τὴν χεῖρα μου ἐκτείνης,
 Ἐκρηγνύμενον ἐντό: μου συναίσθάνομαι κρατῆρα
 Χαράς, τέρψεως, ὀδύνης·
 Τάνυσον τὰς πτέρυγας σου, φῖγε με ἴσω: ἡμέρας
 Εὐτυχ εἰς μακρὰν σου ζήτω.
 Τάλας! δύ:μαι μακρὰν σου εὐτυχίαν νὰ ἐλπίσω,
 Ἡ στιγμὰς ἰλαρωτέρας;
 Βλέπων σε τὴν γῆν εὐρίσκω ἀρεστήν μου κατοικίαν
 Κεῖ λυποῦμαι μὴ τὴν χίσω.
 Μ' εὐροσύνας παραδείσων καὶ ἀγγέλων εὐτυχίαν
 Ὅσω σὺ δὲν τὴν ἀλλάσσω.
 Ἰσως τήκομαι μὴ ἔχων σὲ ἐγγύ: μου ἀενάω:
 Πλὴν ἀρκεῖ ἡμέρα μία
 Εἰς Ἠλίτσεια νὰ τρέψῃ τῆς καρδίας μου τὸ χάος,
 Μία λιξι: σου γλυκεία.
 Ἄγγελέ μου, νὰ λιτρεύω δὲν ἐγνώριζιν τελείως
 Πρὶν εἰς τ' ὄμμα μου φανῆς.
 Ἀλλὰ ἤδη εἰς λιτρείαν πᾶς ἐτρέπη μου ὁ βίος
 Ὅτε σὺ μὲ τυραννεῖς.
 Ἐρχου πάντοτε ἐγγύς μου· βλέπε με μὲ τὸ γλυκὺ σου
 Τὸ ὑπογελῶν σου ὄμμα.
 Κ' ἐνῶ ἔτι μετ' ἀγγέλων συμπετοῦν οἱ στοχαμαὶ μου
 Λάλει, λάλει μοι ἀκόμα.

II. ΜΑΤΑΡΑΓΚΑΣ.

ΑΠΛΟΥΝ ΕΡΩΤΙΚΟΝ ΙΣΤΟΡΗΜΑ.

(Συνέχεια τῆς φύλλον 1. 2 καὶ 3.)

Ὁ ἔσχατος ἀσπασμὸς.

Ἄδύνατον νὰ παραστήσῃ τις τὴν προξενηθεῖσαν εἰς τὸ

πρεσβυτέριον λύπην, ὅτε ἡ κυρία Ἐχμδέρτη ὠδήγησεν ἐκ εἰ τὴν
 Μαρίαν, λευκὴν ὡς σάβανον. Ὁ γέρον Μαρίνο: ἐκάλυψε τὴν θυ-
 γατέρα του διὰ φιλημάτων, καλῶν αὐτὴν διὰ τῶν γλυκυτέ-
 ρων ὀνομάτων. Ἀλλὰ ματαίω: ἡ Μαρία ἦ:ο παράφρων, πα-
 ράφρων ἐξ ἔρωτος, ἐξ ἀφοσιώσεως, ἐξ ὀδύνης. Ὁ ὠραῖό: της
 κύων, ἠκολούθει αὐτὴν πανταχοῦ πιστό: φίλος, κατέστη ἤδη
 ἀγρυπνος φύλαξ: ἐθάβρει: ὅτι τὸ πνευματώδες ζῶον, ἠνόει
 ὅτι ἡ δυστυχὴς κόρη, στερηθεῖσα τοῦ λογικοῦ, δὲν ἠδύνατο
 πλέον νὰ ὀδηγῆται ἀφ' ἐκυτῆς.

Ἡρέσκετο νὰ κοιμῆ τὴν ὠραίαν καὶ ξανθὴν αὐτῆς κόμην
 διὰ στέμματος: ἐξ ἐρείκης, ἐπειδὴ ἀκτίς τις ἀναμνήσεως εἰσ-
 δούσα εἰ: τὴν ἐσθεσμένην αὐτῆς διάνοιαν, ἀνεμίμησκειν αὐτῆ
 ὅτι ποτὲ ὁ Γαβριὴλ τῆς εἶχε δώσει τι ὅμοιον.

Ὁ ἀγαθὸ: ἐφημέριος δὲν τὴν ἐγκατέλιπε πλέον: τὴν πα-
 ρηκολούθει εἰς τὰς ἐν μέσῳ τῶν δασῶν καὶ χέρτων ἐκδρομάς
 της. Πολλάκις ἡ Μαρία ἤρχετο μέχρι τοῦ ναύσκου, ὅπου διὰ
 τελευταίαν φορὰν εἶδε τὸν φίλον της: ἐγονάτιζεν ἐπὶ τῶν
 τετριμμένων βαθμίδων καὶ ἐδέετο. Ἡ μορφή της εἶχε λάθει
 χρῶμα λευκὸν ὡς τὸ μάρμαρον, ἡ μακρὰ της κόμη ἐπιπτεν
 ἀτάκτως ἐπὶ τῶν ὤμων της, εἰς οὓς ἐχρησίμειεν ἀντὶ πέπλου.

Ἡ κυρία Ἐχμδέρτη καθεκίστην ἤρχετο νὰ βλέπῃ τὴν Μα-
 ρίαν: ἐμερίμνα περὶ αὐτῆς, καὶ τῆς ἀπέτεινε τρυφερὰς λέξεις:
 ἐζήτει τὴν συγγνώμην της, ὡς νὰ ἠδύνατο νὰ τὴν ἐννοήσῃ·
 ὠμίλει μετ' αὐτῆς περὶ τοῦ Γαβριὴλ, καὶ μετ' αὐτῆς συνέκλαιε.
 Ἄφ' ἧς ἡμέρας ἐστερήθη τοῦ υἱοῦ της, μετεβλήθη ὁ χαρα-
 κτὴρ τῆς γυναικὸς ταύτης, κατέστη εὐμενής: οἱ ὑπηρεταὶ της
 συνειθισμένοι νὰ τρέμωσιν εἰς τὴν φωνὴν της, δὲν ἠνόουν
 ποσῶς τὴν τοσοῦτον αἰρηιδίαν καὶ βαθίαν μεταβολήν. Ἐ-
 φρόνει δὲ αὐτὴ ὅτι ὁ θεὸς τὴν εἶχε τιμωρήσει σκληρότατα,
 ὅτι ἡ τιμωρία του ἦν δικαία, καὶ προσήνεγκεν αὐτῷ τὴν
 θλίψιν της πρὸς ἐξίλασμον τῶν ἀμαρτημάτων της. Ὁ Κ. Μο-
 ρῆνος βλέπων τὴν Μαρίαν ἀπωλέσασαν διὰ παντὸς τὸ λογικόν

αὐτῆς, ἠσθάνθη λύπην ὀλεθρίαν εἰς τὴν ἤδη ἀσθενῆ και ἀσταθῆ ὑγίαν του· ὁ δυστυχῆς γέρον καταλήφθη ὑπὸ πυρετοῦ, και μετὰ τινὰς ἡμέρας ἐτελεύτησεν.

Ὁ ἐφημέριος ὠδήγησε τὴν Μαρίαν εἰς τὸ προσκεφάλαιον τοῦ πατρὸς της, ἵνα λάβῃ τὴν ἐσχάτην του εὐλογίαν. Αὕτη μὴ ἔχουσα συνείδησιν τῶν πράξεών της, ἐγονυπέτησεν ὑπὸ τῆν τρέμουσαν χεῖρα τοῦ γέροντος, ὅστις τὴν ὑλόγησε λέγων πρὸς αὐτήν.

— Ὑγίαινε, κόρη μου, ὑπάγω νὰ ἐπανεύρω τὴν ψυχὴν σου, ἥτις εὐρίσκεται εἰς τὸν οὐρανόν. Ἐπί τῆς γῆς μόνον τὸ σῶμά σου ἀφίνω. Ἐσο εὐλογημένη.— Ἀγαθὲ ἐφημέριε, προσέθηκον ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν σεβάσιμον ἱερέα· ἀναθέτω τὸ τέκνον μου εἰς τὴν εὐσεβῆ και ἀγαθὴν ὑμῶν εὐσπλαγχίαν· μὴ τὸ ἐγκαταλείψετε ποτέ.

— Φίλε μου, εἶπεν ὁ Ἐφημέριος, ἔσο βέβαιος ὅτι ἡ Μαρία θέλει εὔρει ἐν τῇ τρυφερότητί μου δεύερον πατέρα, ἄλλον προστάτην· ὅτ' ἐπαγρουπῶ ἐπ' αὐτῆς, ὡς περὶ ἱεράς παρακαταθήκης, δοθείσης μοι παρὰ τοῦ θεοῦ.

— Σ' εὐγνωμονῶ, εἶπεν ὁ γέρον συγκεντρῶν ὅλην αὐτοῦ τὴν ὑπαρξίν εἰς ταύτην μόνην τὴν λέξιν· ἔπειτα, ἔλκων τὴν Μαρίαν πρὸς τὸ στῆθος του, ἔδωσε πρὸς αὐτὴν τελευταίαν, ἐσχάτην θωπίαν, ἣν μετὰ κατηφοῦς ἐδέχθη αὕτη μειδιάματός. Ἐφερε τὴν χεῖρα της εἰς τὴν λευκὴν κόμην τοῦ γέροντος, και ἔδωσε πρὸς αὐτὸν τὸν ἀσπασμόν της λέγουσα.

— Κοιμοῦ, καλέ μου πάτερ! ὁ θεὸς νὰ σοῦ στείλῃ καλὰ δειρα! Ἐπειτα ἤρξατο νὰ ψάλλῃ διὰ τόνου μελαγχολικοῦ.

Οἱ τρυφεροὶ και λυπηροὶ αὐτῆς τόνου, εἶχον οὕτως εἰπεῖν βαυκαλίσει τὴν ἀγωνίαν τοῦ γηραιοῦ Μορίνου, ὥστε ἀπέθανεν ἄνευ ἀγωνιῶν και πόνων. Μετὰ τινὰς στιγμὰς εἰσελθοῦσα ἡ Κυρ. Ῥαμβέρτη εἰς τὸν νεκρικὸν θάλαμον καταλήφθη ὑπὸ συμπαθείας εἰς τὴν θέαν τοῦ νεκροῦ γέροντος και τῆς παράφρο-

νὸς κόρης. Τὰ δύο ταῦτα θύματα, τὸ μὲν ἔτοιμον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν τάφον, τὸ ἕτερον τεθκμμένον ζῶν, δὲν ἦσαν εὐγλωττος τρομερὰ κατηγορία κατὰ τῆς ἀναισθησίας της;

Ὁ ἐφημέριος και ἡ Κυρ. Ῥαμβέρτη διῆλθον τὴν νύκτα εἰς κατανυκτικὰς δεήσεις· οὐδὲν ἐτάρασσε τὴν σιωπὴν τοῦ πενθίμου τούτου θαλάμου, ἢ ὁ θόρυβος τοῦ ἀνέμου, ὅστις διήρχετο θρηνώδης διὰ τοῦ πρεσβυτερίου. Ἡ Μαρία ἔψαλλε πάντοτε.

Τὴν ἐπαύριον ὠδήγησαν εἰς τὸ κοιμητήριον τὸ λείψανον τοῦ γέροντος. Ἡ Μαρία τὸν ἐζήτησεν ἐπὶ πολὺν χρόνον εἰς τὴν οἰκίαν και τὴν ἐξοχὴν ὁ κύων της τὴν ὠδήγει συχνὰ ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ πατρὸς της, και ἐκεῖ ἔζηε τὴν γῆν κλαίων και ὀλολύζων.

Ὁ Φόξ.

Ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ υἱοῦ της, ἀναχωρήσεως μυστηριώδους και αἰφνιδίως, ἦν οὔτε κληρὸν οὔτε δύναμιν εἶχε νὰ ἐμποδίσῃ, ἡ Κυρία Ῥαμβέρτη εἶχε πολὺ μεταβληθῆ και φυσικῶς και ἠθικῶς. Τὸ ὑψηλόν της ἀνάστημα ἐλυρωθή, ἡ μέλαινα κόμη της ἐλευκάνθη· πικραὶ ρυτίδες κηλάκιζον τὸ μέτωπον και τὰς ὠχρὰς παρειὰς της. Γλυκεῖα, μελαγχολικὴ και προσηνὴς πρὸς πάντας, ἐφαίνετο θέλουσα ν' ἀποτίσῃ τὴν κερλεθούσαν αὐτῆς τραχύτητα, και τὰ σφάλματα διὰ τῆς ταπεινότητος και ἐπισεικείας· ὑπέβαλλεν ἑαυτὴν ὑπὸ τὴν χριστιανικὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐφημερίου, και ἔλαβε τὴν ἄρσιν. Ἡ Μαρία κατέστη δ' αὐτὴν κόρη τρυφερὰ, προσφιλὴς, λατρουμένη, τὴν ἠγάπα διὰ τὰς τόσας ἀδικίας και δυστυχίας, τὰς ὁποίας τῇ ἐπροξέντησεν.

Ἐν τῷ μέσῳ εἰρηνικῆς και ἡσυχου νυκτὸς ἠκούσθησαν κρούματα εἰς τὴν θύραν τοῦ πρεσβυτερίου. Ὁ ἐφημέριος ἠγέρθη πάραυτα, και ἐνῶ ἡ ὑπηρέτριά του ὑπῆγε νὰ ἀνοίξῃ, ἵνα ἐρωτήσῃ τί ἐζήτην, ὁ ἀγαθὸς ἱερεὺς ἐνεδύθη πάραυτα.

Ὁ κρούων ἦτο χωρικὸς, ὅστις φθάνων ἐκ γειτονικοῦ τινος χωριδίου ἤρχετο νὰ παρακαλέσῃ τὸν ἐφημέριον νὰ ἔλθῃ πρὸς

τινα ἀποθνήσκοντα, ὅστις εἶχεν ἀνάγκην τῆς συνδρομῆς του. Πάραυτα ὁ Κ. Βερνάνδος ἠτοιμάσθη πρὸς παρακολούθησίν του, καὶ συστήσας πρυηγουμένως τὴν ἀγαπητὴν του Μαρίαν εἰς τὴν φροντίδα τῆς οἰκονόμου του, ἀνεχώρησεν. — Ἡ αὐγὴ ἤρξατο νὰ λευκαίη τὸν Οὐρανόν· καὶ ὁ ἥλιος ἐχρύσου διὰ τῶν ἀκτίνων του, τὴν ὑψηλὴν κορυφὴν τῶν δένδρων καὶ βράχων· ἡ Μαρία ἠγέρθη ὠραία καὶ ἀκτινοβόλος· ἐνεδύθη αἰσθητὰ λευκῆν, ἣν περιέτριγγε κυανῇ ζώνῃ, καὶ διευθέτησε τὴν μετὰξινον αὐτῆς κόμην μετὰ τέχνης καὶ συμμετρίας, ἔπειτα καταβάσῃα εἰς τὸν κῆπον, ἔπλεξε δέσμην ἐκ ῥόδων καὶ ἰάσμων. Ὁ Φοῦξ ἠκολούθει πάντα τὰ κινήματά της καὶ ἐφαίνετο προσμειδίων πρὸς τὴν ὠριάν του κυρίαν.

Ἡ γηραιὰ οἰκονόμος, ἣτις ἐγνώριζεν ὅτι ἡ Μαρία εὕρισκετο ἐν τῷ κήπῳ, ἐνησχολεῖτο ἀνεὺ δυσπιστίας εἰς τὴν συνήθη εὐτρέπισιν τῆς οἰκίας, γινώσκουσα καλῶς, ὅτι ἡ νεῦνις δὲν δύναται νὰ ἐξέλθῃ, ἐὰν πρότερον δὲν διαβῇ πρὸ αὐτῆς. Ἐν τούτοις ἡ Μαρία, ἀφοῦ πολλάκις περιῆλθε τοὺς διαδρόμους, ἔφθασεν εἰς μικρὰν τινὰ θύραν ἐκβάλλουσαν εἰς τὴν ἐξοχὴν, καὶ ἣτις, μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης, ἐκλείετο ἀείποτε ἐπιμελῶς ἐξ ἐλευθρίας ὅμως λήθης ἢ κλεις εἶχε μείνει εἰς τὸ κλειθρον. Ἡ Μαρία ἐστάθη· ἔπειτα ἤρξατο, ὡς συνειθίζουσι τὰ νήπια, νὰ στρέφῃ καὶ ἐπαναστρέφῃ τὴν κλειδα. Ἡ θύρα ἀνοίγει. Ἡ Μαρία περιχρῆς ὁρμᾷ εἰς τὴν πεδιάδα. Ὁ Φοῦξ τὴν ἀκολουθεῖ κατὰ βῆμα, σταματῶν, ὅτε αὐτὴ ἐσταμάτα. Ἐν τῷ ὀλίγῳ ἔφθασεν ἐπὶ τοῦ ἐρτήμου βράχου, ἐξ οὗ εἶδε τὸν Γαβριὴλ δι' ἐσχάτην φοράν. Ἐπεριπάτησεν ἰκανὴν ὥραν ἐπὶ τῆς ἀποκρήνου κορυφῆς του, ἔπειτα ἐκάθησε παρὰ τὴν πρὸς τὸ μέρος τῆς θαλάσσης κατωφύρειαν αὐτοῦ.

Ἀκούσασα τοὺς μεμακρυσμένους ἤχους τοῦ σημαντρου τοῦ χωρίου, ἡ Μαρία ἠγέρθη μετὰ ἱερᾶς κατανουξίας, ἐνσιωπηλῆ ἐπιστάσει, καὶ γονυπετήσασα ἔστρεψε πρὸς τὸν Οὐρανόν τοὺς ὀφθαλμούς. Ὁ ἀνεμος, ταραττων ἡρέμα τὰ κύματα, παρῆγεν

ἀσθενῆ ψθυρισμόν· αἱ μέλιτσαι ἐβόμβουν εἰς τὰς χέρτους καὶ εἰς τὰς ἀνθοσκεπτεῖς τῆς παραλίας ἄκρας. Αἴφνης ἡ Μαρία ἀνεσκήρτησεν, ἠγέρθη ἐκ νέου, ἐκλίπε τεινούσα τὴν ἀκοήν, ὡς ἐὰν φωτῆ τις τὴν ἐκάλει ἐκ τοῦ βάθους τῆς θαλάσσης, ἐκυψεν ὑπεράνω τῆς ἀβύσσου, καὶ περικαλυπτομένη διὰ τῆς λυτῆς μακρᾶς κόμης της· ὡς διὰ μανδύου ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν κρηζούτα διὰ τόφου ἀσθενοῦς καὶ μυστηριώδους.

— Ἰδοὺ ἐγώ, φίλε· ἰδοὺ.

Τὸ κύμα ἠνεώχθη ἀφρίζον ἐνα δεχθῆ τὸ σῶμα τῆς Μαρίας, ἔπειτα ἐκλείσθη ἐπὶ τῆς λείας του· ἀλλ' ἠνεώχθη σχεδὸν πάραυτα, ἐπειδὴ ὁ Φοῦξ ἰδὼν αὐτὴν, τὴν ἔλαβεν ἐκ τοῦ φορέματος της, καὶ ἔπλεε θρόαλιως ἔλκων πάντοτε πρὸς τὸ παράλιον τὴν δυστυχῆ νεάν, ἣτις οὐδὲν πλέον σημείον ζωῆς ἐδίδεν· Τέλος μετ' ἀνήκουστον ἀγωνίαν τὸ γενναῖον ζῶον ἠδυνήθη νὰ φέρῃ τὸ σῶμα τῆς Μαρίας εἰς τὴν ἀκτὴν, ἐν μέσῳ τῶν ξιφίων καὶ νυμφαίων καὶ ἔπεσεν ἐξηνητλημένον πλησίον τῆς κυρίας του, βάλλον βαθεῖς καὶ μακροὺς ὠρυγμούς.

Ὁ φιλόθρωπος ἐφημέριος ἐπανερχόμενος εἰς τὸ πρεσβυτέριον, δὲν εὗρεν οὔτε τὴν Μαρίαν οὔτε τὴν γραιὴν οἰκονόμον· ἡ Κ. Ραμπέρ εὕρισκετο μόνη ἐκεῖ. Αὕτη τὸν εἶπεν ὅτι δις εἶχεν ἔλθει χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ τινά, καὶ ὅτι διέτρεξε τὴν πεδιάδα, χωρὶς νὰ διακρίνῃ τὴν Μαρίαν. Ἀόριττός τις ἀνησυχία, σκληρὸν προκίσθημα κατελάβεν ἀμφοτέρους, προκίσθημα ταχέως ἐπαληθεύσαν διὰ τῆς ἀφίξεως τῆς οἰκονόμου, ἣτις τρέμουσα καὶ κλαίουσα ἐδιηγῆθη αὐτοῖς, ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης ἀνεζήτησε τὴν Μαρίαν χωρὶς ν' ἀνκαλύψῃ τὰ ἴχνη της. Τὸ ἀκουσμα ὑπῆρξε κεραυνοβόλον. Ὁ ἱερεὺς μὲ νεανικὰς δυνάμεις ἔτρεξεν εἰς τὴν ἐξοχὴν παρακολουθούμενος· ὑπὸ τῆς Κυρίας Ραμπέρτης. Εἰσέδυσαν εἰς τὰς χέρτους καὶ ἔφθασαν εἰς τὸν ναύτακον. Ἡ Μαρία δὲν ὑπῆρχεν. Ἡ νύξ ἐπελύουσα κίαις προτέθηκε καὶ ἄδυνητὰς βασάνους εἰς τὰς ἀγωνίας των. Ἡ ἀσθενὴς φωνὴ τοῦ γέραντος καὶ ἡ τῆς Ραμπέρτης

ένωθεισαι ἐκάλουν τὴν Μαρίαν. Ἰπόωφος καὶ παρατετα-
μένη οἰμωγὴ ἀπήντησεν εἰς τὴν πρόσκλησίν των.

— Θεέ μου! ἀνέκραξεν ὁ γέρον, βοήθησόν μας. Δυστύ-
χημά τι συνέβη εἰς τὴν Μαρίαν· ἡ φωνὴ τοῦ Φῶξ μᾶς ἀπο-
κρίνεται ἐκ τοῦ ὄρους.

Καὶ παρακολουθούμενος ὑπὸ τῆς κυρίας Ῥαμβέρτης, ἔτρεξε
πρὸς τὸ μέρος, ἐξ οὗ ἤρχοντο οἱ ὠρυγμοὶ τοῦ κυνός. Ὅσον
περισσότερον ἐπλησίαζον, τοσοῦτον αἱ κραυγαὶ καθίσταντο
εὐδιάκριτοι καὶ θρηνώδεις. Ἐφθασαν τέλος εἰς τὴν ἀκτὴν καὶ
ἀμφοτέροι ἐκλονίσθησαν, ἀνακαλύπτοντες ἐν θῆμα. Οἱ ὀφθαλ-
μοὶ τῆς Μαρίας ἐθεώρουν τὸν Οὐρανόν· ἡ Σελήνη ἐφώτιζε
τοὺς ὠραίους χαρακτῆρας τοῦ μαρμαρίνου προσώπου της.
Ἡ Μαρία ἐκράτει ἔτι εἰς τὰς χεῖρας της τὸ ἐξ ἀνθέων στέμ-
μα της· καὶ ὁ Φῶξ κεκλιμένος πρὸς τὸ πλευρόν της, μὲ τὸν
ὀφθαλμὸν ἀνήσυχον καὶ φλογερὸν ἐστήριξε τὴν ὑγρὰν κεφα-
λήν του ἐπὶ μιᾶς τῶν χειρῶν της.

Ὁ Ἐφημέριος καὶ ἡ Κ. Ῥαμβέρτη καταληφθέντες ὑπὸ λύ-
πης καὶ τρόμου ἔκυψαν ἐπὶ τοῦ σώματος τῆς νέας, προσ-
παθοῦντες νὰ τὴν θάλψωσι διὰ τῶν θωπειῶν των, ἐπιδαψι-
λεύοντες προπέτι αὐτῇ τὰ τρυφερότερα τὰ σπαρακτικώτερα
ὀνόματα. Ἀλλ' ἦτον ἀργά, ἡ νεᾶνις δὲν ἤκουε πλέον.

Ἐπιτάφιος δέησις.

Καθ' ἣν ἐσπέραν ἡ Μαρία ἀποπλανηθεῖσα ὑπὸ τῆς μανίας
εἰς τὴν αὐτοχειρίαν, ἐζήτησεν εἰς τὰ κύματα τάφον, ὁ
σκοπὸς τοῦ μικροῦ λιμένος ἀνήγγελλεν εἰς τοὺς κατοίκους
τὴν ἀφιξίν πλοίου. Ἐπιβάτης τις ὅστις εὐρίσκατο ἐπὶ τῆς
πρώρας τοῦ πλοίου, καὶ προσήλου τὸ βλέμμα του ἐπὶ τῶν
χέρσων καὶ σπιλάδων, πηδήσας πρώτος πάντων εἰς ἀκά-
τιον ἔφθασεν εἰς τὴν ἀκτὴν. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος χθὲς ἔτι νέος

εἶλκε τὰ βλέμματα πάντων διὰ τοῦ ὠχροῦ προσώπου του,
τῶν μεγάλων μαύρων ὀφθαλμῶν του καὶ τῆς μακρᾶς κυ-
ματιζούσης κόμης του. Ἡ ὄρασις του ἐφέρετο ἐρωτικῶς ἐπὶ
τῶν ξηρῶν ἐκείνων ἀκτῶν ἢ ἐλαχίστη κίνησις τῆς ὑπὸ τῆς
αὔρας ταρασσομένης χλόης ἤγειρε γλυκὺν παλμὸν εἰς τὴν
καρδίαν του.

Εὐκόλον ἦτο νὰ ἐνοήσῃ τις ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὅπου ἔρριπτε
τὰ βλέμματα γλυκεῖας ἀνεκάλυπτεν ἀναμνήσεις. Ἐπανεύ-
ρισκεν τὰς ἐλπίδας του, πάντα τῆς νεότητός του τὰ λατρευτὰ
ἀντικείμενα. Ἀλλὰ διευθυνόμενος μὲ βήματα βραδέα πρὸς τὸ
χωρίον, οὗ τιος διωρῶντο ἐκ τῆς παραλίας αἱ λευκαὶ οἰκίαι
καὶ ὧν ἐξεῖχε τὸ πέτρινον τῆς ἐκκλησίας κωδωνοστάσιον,
ὁ ξένος παρετήρησε εἰς τὴν στροφὴν διαδρόμου ἐξ αἰγερῶν
κηδείων ἐν παρατάξει πρὸς τὸ κοιμητήριον ὀδεύουσαν. Τὸ
φέρετρον ἐκαλύπτετο ὑπὸ λευκοῦ ὑφάσματος· νεάνιδες δακρυρ-
ροῦσαι καὶ ψάλλουσαι στροφᾶς ψαλμοῦ, πρὸς ἃς ἀνεμίγνυ-
το ἡ θαραῖα φωνὴ τοῦ ἱερέως συνώδευεν αὐτό. Ὁ ἀγαθὸς
ἐφημέριος ἐδάδιζε μὲ τρέμον καὶ ἀβέβαιον βῆμα, παρακο-
λουθούμενος ὑπὸ γυναικὸς πενθοφορούσης καὶ ὑπὸ μελανοῦ
πέπλου κεκαλυμμένης. Ἐκράτει δ' αὐτὴ μανδῆλιον ἐπὶ τῶν
ὀφθαλμῶν της καὶ πνευγερὸς ἐξέβαλλε λυγμούς.

Ὁ νέος προχωρήσας, συνώδευσε μακρόθεν τὴν θλιβερὴν
συνοδείαν. Ἀφοῦ ἐφθασαν εἰς τὸ κοιμητήριον, κατεβίβασαν
τὴν νεκροθήκην εἰς τὸν λάκκον, καὶ τὴν ἐπεκάλυψαν διὰ
χώματος. Ἐπειτα πάντες ἐν σιωπῇ ἀπεσφύρθησαν ἀρίνοντες
δεομένους τὸν ἐφημέριον, τὴν Κ. Ῥαμβέρτην καὶ τὸν ἀγνω-
στον. Ἡ Κ. Ῥαμβέρτη, βεβουλισμένη εἰς τὴν θλίψιν της, δὲν
παρετήρησεν τὸν ἀπροσδόκητον συνοδόν. Ἀλλ' ὅτε ἀνήγειρε
τὰ γόνατά της οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐστρέφησαν πρὸς τὸν
ξένον προσηλώθησαν ἐπ' αὐτοῦ ὡς ἐὰν παρετήρουν φάν-
τασμα τι· ἔπειτα αὐτὴ, τεταραγμένη, πνευστιῶσα, διατάζουσα

ἐξέβαλλε ὄξειαν κραυγὴν, ἐξήφθη πρὸς τὸν νέον, καὶ τὸν ἐνηγκαλίσθη ἀνακράζοντα.

— ὦ! σὲ ἀναγνωρίζω· εἶσαι σύ! δὲν εἶ' ἀληθής; Τέκνον μου, υἱέ μου Γαβριήλ!

— Ναι, εἶμαι ἐγὼ, μήτηρ μου! ἐγὼ ὅτι; δὲν ἠδυνάμην νὰ ζῶ πλέον μακρὰν τῆ; Μακρὴς, μακρὰν σοῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ σεβασμίου φίλου· ἡ δοκιμασία κατέβαλε τὸ θάρρος μου, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ.

Ἡ Κ. Ραμβέρτη ἐσίγα. Τὸ πρῶτον τῆ; εὐδαμονία; της κίνημα διεδέχθη πικρὰ ἀπονάρκωσις. Ἐκλινε τὴν κεφαλὴν πρὸ τοῦ υἱοῦ της καὶ γονατίζουσα ἐπὶ τοῦ χειλοῦ τοῦ λίκκου, ἐψιθύρισε διὰ φωνῆς ὑποκώφου, ἀνεπαυστήσου σχεδόν.

— Οἱ ἔνοχοι ἔχουν ἀνάγκη ἀφέσεως! Γαβριήλ, τέκνον μου, συγχώρησόν με!

— Καὶ διαρράγεῖσα ὡς ἐκ τοῦ μεγίστου ἀγῶνος, δι' ὑπέστη, ἐλειπομένη.

Ὁ Γαβριήλ ἐκ βάθους ψυχῆς συγκινηθεὶς, τὴν ἤγειρε καὶ βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου τὴν ἔφερε μέχι τοῦ πρεσβυτερίου· ἔπειτα ἀφοῦ διὰ τῶν ἀλλεπαλλήλων περιποιήσεων ἐπανήλθεν εἰς τὴν ζωὴν, ὁ Γαβριήλ στραφεὶς πρὸς τὸν ἱερέα, εἶπεν·

— Τίς λοιπὸν ἀπέθανεν;

Ὁ Κ. Βερνάνδος ἐσιώπα. Ὁ Γαβριήλ τὸν παρατήρησεν ἀνυσύχως.

— Δὲν με ἀκούετε; ἀνέκραξεν. Σὰς ἐρωτῶ, τί; ὁ νεκρὸς ὃν πρὸ ὀλίγου εὐλογήσατε; Σὰς ἐρωτῶ, τί ἠνῴει με τὰς λέξεις της ἐκείνας ἡ μήτηρ μου;

— Ἡ Κ. Ραμβέρτη ἤθελε νὰ σοῦ εἶπη, ὑπέλαθεν ὁ γέρον, ὅτι ἡ Μαρία δὲν σὲ ἐπερίμεινε. Σοῦ προσθέτω δὲ Γαβριήλ, ὅτι τὰ τέκνα ὡς ἡ Μαρία, ἐγκυαταλείποντα τὴν γῆν γίνονται ἄγγελοι.

Ὁ δυστυχὴς νέος ἀκούσας ταῦτα, ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὰ

στήθος, ὡς ἐὰν τὸ προφερθὲν ὄνομα ἐπλήρωσε τὴν καρδίαν του. Συνεσταλμένος καὶ ἀκίνητος ὑπάρχων ἐβόησεν ἐπὶ τῆς Κ. Ραμβέρτης βλέμμα ὁμοίᾳ πρὸς σιωπηλὴν ἀρὰν, καὶ εἶπεν θλίβων μετὰ συγκινήσεως τὰς χεῖρας τοῦ ἐφημερίου:

Ὁ Θεὸς ἀπαγορεύει τὸ μισεῖν καὶ συγχωρεῖ τὸ λησμονεῖν! θὰ γίνω ἱερεύς.

Εὔρον τὸν φόρ' νεκρὸν ἐπὶ τῆ; πέτρας, ἣτις ἐκάλυπτε τὴν Μαρίαν.

M.

Ἐφημερίδες καὶ Περιοδικὰ συγγράμματα τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Ἑλλάς καὶ τοὶ ἐντὸς στενῶν περιεκλεισμένη ἕριων, καίτοι κάτοχος ἐνὸς μόνου περίπου ἑκατομμυρίου λαοῦ, καὶ τούτου ἐνδεοῦς, πτωχοῦ, καὶ μόλις ἤδη μορφουμένου, τσαυτὴν πρὸς πᾶν ὅ,τι μέγα καὶ εὐγενές, πρὸς πᾶν συντεῖνον εἶτε πρὸς ἀμυναν τῆς ἐλευθερίας του, εἶτε πρὸς βοήθειαν τῆς προόδου του ἐπεδείξατο καὶ ἐπιδεικνύει ἐπιμέλειαν, ὥστε σήμερον ἐκτὸς τῶν τοσοῦτων ἐκπαιδευτῶν, ἅτινα διὰ τοῦ ἰδρωτός καὶ τοῦ μόχθου του διακτρεῖ, καὶ εἰ; ἀ περὶ τοῦς 60 χιλιάδας Ἑλληνοπαίδων μαθητεύουσι καὶ διδάσκονται, περὶ τὰς τριάκοντα σχεδὸν πολιτικά; ἐφημερίδας κέκτηται καὶ περὶ τὰ δέκα περιοδικὰ ἐπιστημονικὰ συγγράμματα. Ποῖον κρίτος τῆς Ἰταλίας, ποῖα πολιτεία τῆς Γερμανίας ἔχουσα τὸν μικρὸν Ἑλληνικὸν πληθυσμὸν εἰ καὶ πενταπλασίονα τούτου δύναται νὰ καυχθῆ εἰ; ὁμοίαν κτῆσιν. Αἱ Ἀθηναὶ κατέστησαν ἤδη τὸ κοινὸν Πανδιδακτήριον ἡ Ἑλλὰς ἤρξατο ἤδη νὰ ἀναλαμβῆ τὴν ὑψηλὴν ἐκείνην περιωπὴν, ἀφ' ἧ; κατεβίβασαν αὐτὴν τοσοῦτων αἰώνων καταστρεπτικὴ δουλεία, τοσοῦτων διεκδικημάτων σειρά, τοσοῦτοι θρασυπόλομοι κατακτηταί. Περὶ τὰς πενήκοντα πιστῆρικα ἐντὸς μόνου τῶν Ἀθηνῶν εὐρίσκονται εἰ; ἀέννητον ἐνεργεῖαν. Καθ' ἐκάστην νέα ἀναδεικνύονται συγγράμματα, καθ' ἐκάστην νέαι ἀναδεικνύονται νόμοι!

Ὅτε ἡ γραφὴ τοῦ Φαλαεραύρου εἰς χολὴν καὶ ὄξος ἐμ-
 βαφείσα ἔγραψε τὰς πρὸς κατασχύην τῶν ἀπογόνων τοῦ Θε-
 μιστοχλέους πικρὰς σελίδας, ὁ φθόνος ἐσκήρτησε καὶ ὁ ἐχθρὸς
 τῆς Ἑλλάδος δαίμων συνέκρουσεν ἐκ χάρας τὰς χεῖρας! Ἀλλὰ
 τὴν ὕβριν ταύτην, τὴν κηλίδά ταύτην, οἱ μὲν ἀγῶνες καὶ τὰ
 χυθέντα αἵματα ἀπέπλυνον κατὰ τὸ ἥμισυ, ἤδη δὲ τὰ καλλι-
 ρεῖθρα τῆς παιδείας νάματα, ὄλην ἀρδεύοντα τὴν Ἑλλάδα
 σχεδὸν ἐξεκάθηραν αὐτήν. Καὶ ἡ κηλὶς ἐκείνη ἀπὸ τοῦ Ἑλλη-
 νικοῦ μετώπου ἐξαλειφθεῖσα μένει εἰς τοῦ μισέλληνος τὰς σε-
 λίδας, αἰετὶον ἔως τῆς φήμης του στίγμα!

Σοφοὶ τῆς Ἑλλάδος, φιλοπάτριδες πολῖται, Ἰμεῖς οἵτινες
 ἐκτρέψατε τὰς ξενικὰς προσβολὰς καὶ ὕβρεις, μὲ τὸ βι-
 βλίον τῆς ἱστορίας, ἐξήχησατε τὴν ἀναίρεσίν των, ἡσυχεῖτε.

Ὁ Ἑλληνικὸς ὀρίζων, ὁ Ἑλληνικὸς ἥλιος ἔχουσι δύνάμιν
 τινα, δύνάμιν μοναδικήν. Εὐτυχεῖς οἱ ὑπ' αὐτοῦ γεννηθέντες!
 Μετὰ τῶν ἀκτίνων κατέρχεται ἡ εὐφύια, καὶ ὑπὸ τὴν ἡρε-
 μίαν τῶν στοιχείων ἐκκολάπτονται τὰ μεγάλα καὶ ὑψηλὰ αἰ-
 σθήματα.

Ὅτε ὁ Μούμιος μετ' ἀνηκούστου λύσεως ἐνέπρηθε τὴν
 καλλίτεχνον Κόρινθον, ὁ Οὐρανὸς ἐσκυθρώπασε, καὶ μετὰ τοῦ
 καπνοῦ τῶν πεπυρακτωμένων ἀριστουργημάτων ἀνήρχετο ἡ ἐ-
 λευθερία εἰς τὴν ὑψηλὴν ἐστίαν τῆς. Ἄπαντα δὲ τὰ ἀνθρώπινα
 χεῖλη ἀνέκραξαν τετέλεστα.

Ἄλλ' ὅτε Γρηγόριος ὁ Πατριάρχης μάρτυς τῆς θρησκείας καὶ
 ἐλευθερίας ἐσφαγιάζετο ὑπὲρ τῆς ἀνορθώσεως τοῦ σταυροῦ,
 τὸ σκληρὸν ἐκεῖνο τετέλεσται ἐλησμονήθη, καὶ ἡ βαρυχηλὴς
 τῶν ὀπλων γλῶσσα ἀνεβρόνχησε ζήτω ἡ Ἑλλάς!

Τὰ δεινὰ, τὰ δάκρυα, αἱ θριαμβευτικαὶ δάφναι, τὸ μοναδι-
 κὸν θαῦμα τῆς νέας γενεᾶς εἶνε ἀπόδειξις τοῦ Ἑλληνικοῦ ἡ-
 μῶν αἵματος!

Ἴδου κατ' ἀλφαριθμητικὴν σειρὰν τῶν ἐφημερίδων καὶ περιο-
 δικῶν συγγραμμάτων ἢ ἀπαριθμησις.

Ἐφημερίδες ἐν Ἑλλάδι ἐκδιδομέναί,

- 1 Ἀθηνᾶ
- 2 Αἰῶν
- 3 Ἀνατολή
- 4 Ἀνεξάρτητος
- 5 Ἀρκαδία, ἐν Τριπόλει
- 6 Ἀστὴρ τῶν Κυκλάδων, ἐν Σύρῳ
- 7 Αὐγή
- 8 Βελτίωσις ἐν Τριπόλει
- 9 Διογένης
- 10 Ἑβδομάς
- 11 Ἐθνικὴ
- 12 Ἑλπίς Ἑλληνικὴ
- 13 Ἑλπίς Γαλλικὴ
- 14 Ἑλληνικὴ Σημαία
- 15 Ἐνωσις, ἐν Σύρῳ
- 16 Ἐφημερὶς τῶν Φιλομαθῶν
- 17 Ἐφημερὶς τῶν Κοινοβελῶν Γνώσεων, ἐν Νεαπλὶ
- 18 Ζέφυρος
- 19 Ἥλιος
- 20 Μυνήτωρ, Γαλλιστὶ ἐκδιδόμενος
- 21 Μεσσηνία, ἐν Καλάμαις
- 22 Novellista Italiano ἢ Ἰταλικὸς Νεολόγος, Ἑλλη-
 νοῖταλιστὶ ἐκδιδόμενος.
- 23 Πάτριαι, ἐν Πάτραις
- 24 Συνταγματικὸς Μίνωρ, ἐν Πάτραις
- 25 Τηλέγραφος τῶν Κυκλάδων, ἐν Σύρῳ
- 26 Φάρος τῆς Ὀθρυος, ἐν Λαμίας
- 27 Φλόπητρις
- 28 Φιλόπατρις Ἑλλην
- 29 Φιλελεύθερος
- 30 Φῶς

Περιοδικὰ συγγράμματα

- 1 Λεσθηρίτης
- 2 Ἀθήναιον
- 3 Ἀπόμαχο; Στρατιωτικὸς
- 4 Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς
- 5 Ἀσκληπιὸς ἢ πρακτικὰ τοῦ Ἰατροσυνεδρίου
- 6 Γεωργικὰ ἢ περὶ Γεωργίας
- 7 Εὐαγγελικὸς κήρυξ
- 8 Θεατῆς τῆς Ἀνατολῆς (Spectateur d'orient) Γάλλισι
- 9 Θέμις
- 10 Ἱατρικὴ Μέλισσα
- 11 Πανδώρα
- 12 Στρατιωτικὸς Ἄγγελος

Π Ο Ι Κ Ι Α Α .

Ἀφ' ὅτου ἀνέγνωσά τὸν Βραβίαν ἔπαυσα πλέον νὰ γράφω τραγωδίας, καὶ τώρα μόνον κωμωδίας γράφω, εἶπεγε ποτὲ ὁ Πελοισσῶτος εἰς τὴν κυρίαν Κορανσέζην, Αἰσιπὸν δὲν ἀνεγνώσατε τὸν Μολιέρου; τὸν ἠρώτησεν ἐκείνη.

— Ὁ Ἀρλεκίνος, δίδων εἰς Ἰταλικὴν τινὴ κωμωδίαν τύμπανα καὶ σάλπιγγας εἰς τὰ τέκνα του, λέγει εἰς αὐτά· « διασκεδάσατε παιδιὰ μου, παίζατε, ἀλλὰ μόνον ταραχὴν μὴ κάμετε. »

— Ἰταλὸς τις ἀλχημιστὴς, ἐζητεῖ ἀμοιβὴν παρὰ Λέοντος τοῦ Γ', καθότι εἶχεν ἀνακαλύψει ὡς ἔλεγε τὸν φιλοσοφικὸν λίθον. Τὶ θὰ σοῦ χρησιμεύσῃ ὁ φιλοσοφικὸς λίθος; ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ Λέων. Νὰ κατασκευάζω χρυσόν. Δάδε λοιπὸν αὐτὸ τὸ βαλάντιον, ἀπήντησε Λέων ὁ Γ' καὶ ἔδωκεν εἰς αὐ-

τὸν βαλάντιον μέγα, κενὸν ὁμῶς — ἵνα θέσῃς ἐντὸς αὐτοῦ τὸν χρυσὸν τὸν ὁποῖον θὰ κατασκευάσῃς.

— Τεσσάρων εἰδῶν ὑπερφάνεια ὑπάχουσι, ἐλεγέ ποτὲ εἰς λόγον του τινὰ ὁ δεικτικὸς Σουίρτ' ἢ τοῦ γένους, ἢ τῶν χρημάτων, ἢ τῆς ωραιότητος, καὶ ἢ τοῦ πνεύματος. Μόνον περὶ τῶν τριῶν πρώτων θὰ σὰ; λαλήσω, καθότι ὡς πρὸς τὴν τελευταίαν, νομίζω ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀπροκτῶν μου δικαιούται νὰ ἔχη τοιαύτην ὑπερφάνειαν.

Ὅτε ἐν Γαλλίᾳ συνεδρίαζον τὰ γενικὰ συμβούλια (états généraux), ἐδημοσιεύθη εἰκονογραφία τις παριστώσα χονδρὸν τινα ἀγρονόμον περιστοιχοῦμενον ὑπὸ τῶν ὀρνίθων, τῶν ἀλεκτριῶν καὶ τῶν Ἰνδικῶν (διηθῶν) αὐτοῦ, φέρουσα δὲ ὑπογεγραμμένον τὸν ἐξῆς μικρὸν διάλογον·

Ἄγρονόμος. Καλὰ φίλοι μου, σὰ; συνεκάλεσα ἐνταῦθα ἵνα πληροφρηθῶ διὰ τοῦ ἰδίου σας στόματος εἰς ποίου εἴδους φαγητὸν θέλετε νὰ σὰς φάγω; Εἰς ἀλεκτριῶν (ἐγείρων τὴν λοφίαν του) ἀλλὰ ἡμεῖς οὐδαμῶς ἐπιθυμοῦμεν νὰ μὰς φάγητε.

Ὁ ἀγρονόμος. Εἰζέρχεται τοῦ προκειμένου.

— Δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχη οὐδὲ εἰς τίμιος ἄνθρωπος εἰς τὸν κόμον, ἐλεγέ ποτὲ τις. Εἶνε δύσκολον νὰ κρίνη τις περὶ ὅλου τοῦ κόσμου, τῷ ἀπεκρίθη ἕτερος, εὐκόλον ὁμῶς περὶ ἑαυτοῦ.

— Ὁ διίστημος ἄγγλος ὑποκριτὴς Γαῤῥίκ, ἦτο διάσημος ἐπίσης καὶ διὰ τὴν φιλοχρηματίαν αὐτοῦ· ὁ Φοῦτ κωμικὸς ποιητῆς τῆς Ἀγγλίας, εἶχε θέσει τὴν προτομὴν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ γραφείου του. Εἶνε πολὺ πλησίον τῶν χρημάτων σας. ὁ παρετήρησεν αὐτῷ ὁ Ἰόνσων. « Ναί, φίλε μου, ἀλλὰ δὲν ἔχει

χειρας ἀπεκρίθη ὁ κωμωδοποιός.

— Ἐν ἀρχαίῳ τινὶ περιοδικῷ τῆς Γαλλίας, ἐπιγραφομένῳ α ἡ ἀναδρομικὴ ἐπιθεώρησις » ἀναγινώσκεται διὰ τῶν 68 πρώτων παραστάσεων τοῦ γάμου τοῦ Φιγάρου (κωμωδίας τοῦ Βωμκρτσι) εἰσεπράχθησαν 346,197 φράγκα.

— Ζωγράφος τις ἐκαυχᾶτο ποτὲ εἰς τὸν Ἀπελλῆν διὰ τὴν εἰς αὐτὸν ἐπιγραφὴν ταχύτατα τὸ βλέπω, φίλε μου, τῷ ἀπεκρίθη ὁ Ἀπελλῆς· εἶπε περιττὸν νὰ μοῦ τὸ εἰπῆς.

— Ὁ Βολταῖρος· λαλῶν ποτὲ μετὰ τινος φίλου του περὶ ἀσῆμου τινος τραγικοῦ ποιητοῦ τῆς ἐποχῆς του, ὃν ὑπῆρχεν ἀφθονία κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, εἶπε καλοὺς τινας περὶ αὐτοῦ λόγους. α Πιράξινον, τῷ εἶπεν ὁ φίλος του, ἐνῶ ἐκεῖνος λέγει μυθία καθ' ἑμῶν καὶ δὲν σῆς ἐκτιμᾷ διόλου. αἴσως ἀπατώμεθα καὶ οἱ δύο ἀπεκρίθη ὁ Βολταῖρος.

Α Γ Γ Ε Λ Ι Α Ι.

Ἀπέθανεν ὁ περίφημος τῆς Γαλλίας μυθιστοριογράφος Εὐγένιος Σύης. Καὶ τούτου δὲ τοῦ σοφοῦ τῆς Γαλλίας ἀνδρὸς προσεχῶς θέλομεν καταχωρήσει τὴν βιογραφίαν.

Πρακτικῶς οἱ ἐκ τῶν Ἐπαρχιῶν εὐαρεστοῦνται νὰ γίνωσι συνδρομηταὶ εἰς τὸ παρὸν σύγγραμμα σὺν τῇ ἐπιστολῇ αὐτῶν νὰ παρακαταθέτουν τὴν συνδρομὴν των εἰς τὸ ἀρμόδιον ταμεῖον, ἐξ οὗ θέλομεν λαμβάνει αὐτήν.

Καὶ πάντες δὲ οἱ ἐκ τῆς Πρωτεύουσας συνδρομηταὶ ἡμῶν παρακαλοῦνται νὰ παρακαταθέσωσι τὰς συνδρομὰς αὐτῶν εἰς τὰ κατὰ τόπους ταμεῖα ἐπιφορτισμένα παρὰ τοῦ Γεν. Λογιστηρίου εἰς τὴν εἰσπραξίν των.